

naša luč

ob srebrnem jubileju

1976

3

naša luč

25 let v službi resnice, pravice in ljubezni

leto 1957

TEŽAVE IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV

„Nič več ni gospoda k nam!“
tožijo nekateri.

„Gospod je na nas čisto pozabil!“

„Ne vemo, kaj smo se mu zamerili!“

Zdi se, da večina rojakov ne razume okoliščin, v katerih živi in dela izseljenski duhovnik.

Sami veste, dragi rojaki, kako ste razkropljeni po vseh mogočih skritih kotih. Ni nam mogoče, da bi vsaj enkrat letno obiskali vse svoje prijatelje.

Kako bi izseljenski duhovnik mogel opraviti vse delo v skrbni za tisoč, dva tisoč ali še več rojakov, razkropljenih po 50, 100 ali več kilometrov daleč naokoli? Resnica je, da niti polovice dela, ki bi ga bilo treba opraviti, ne opravi. Kar je nemogoče, je nemogoče!

Ni mogoče, da bi takoj odgovarjal na pisma, ki jih prejema od rojakov. Včasih bi bilo treba na eno samo vprašanje v pismu napisati tri strani odgovora ali za eno samo zaproseno uslugo napraviti pet različnih potov, ki zahtevajo nekaj dni časa...

Izseljenski duhovnik ne more istočasno delati doma in obiskovati rojake. Pri najboljši volji se niti enkrat letno ne more pri vseh oglasiti. Prav tako ni mogoče, da bi se vsakokrat, ko pride v neki kraj, oglasil pri vseh naših družinah.

Kaj bomo rekli tistemu, ki se jezi, da krst njegovega otroka ni bil omenjen v poročilih našega glasila, a ne pomisli, da ni nikomur sporočil, da mu je Stvarnik otročiča dal?

Za koliko ljudi zve duhovnik, da so bili po bolnicah ali na smrtni postelji, šele potem, ko ozdravijo ali umrjejo! Popolnoma jasno je, da so verniki sami dolžni obvestiti duhovnika in ga poklicati.

(1957, štev. 3)

IZBRIŠIMO VSE, KAR SPOMINJA NA VERO!

Pred mano leži koledar, ki je izšel za leto 1957 v Sloveniji in ki je namenjen za domačo uporabo. Malo svetnikov najdem v tem koledarju. Če iščem velike krščanske praznike, ki so kot mejniki v cerkvenem letu, ne najdem ničesar. Edina praznika, ki sta navedena, sta Svečnica in Božič (celó zadnji kot navadni delovni dan, ker je doma odpravljen, čeprav so ga lani praznovali na Poljskem in celó na Madžarskem!).

Iz radovednosti sem nato primerjal ta domači koledar s koledarjem, kot je objavljen v Izseljenskem koledarju 1957. Moje oči skoro niso verjele, toda pred črnim na belem sem se moral vdati: Novo leto, Trije kralji, Svečnica, Pepelnica, Cvetna nedelja, Velika noč, Velikonočni ponedeljek, Vnebohod, Binkošti, Binkoštni ponedeljek, Sv. Rešnje Telo (Sveto, da, tako piše!), Peter in Pavel, Veliki Šmaren, Mali Šmaren, Vsi sveti, Verne duše, Božič...

Zakaj ta razlika, ker je drugače isti koledar. Eden je namenjen za domačo uporabo, drugi je namenjen za zamejstvo...

(1957, štev. 5)

ŠE VEDNO PRED OČMI

Za letošnjo izseljensko nedeljo se znova oziramo na največji letošnji dogodek med rojaki in rojakinjami po Zahodni Evropi. To je bil obisk škofa dr. Rožmana. Kaj takega se še ni zgodilo med našimi izseljenci in čim bolj odhajajo tedni v daljavo, tem rajši se spominjamo nanje.

Gotovo nikdar prej nismo imeli prilike govoriti s slovenskim, še manj seveda s kakšnim drugim škofom, v tako domačem tonu in o katerihkoli zadevah. Nekdo je rekel, da ga je „poslušal kot očeta in kot da bi bile njegove besede kruh“.

(1957, štev. 11)

Slika na naslovni strani: Ob Krki, naši najbolj zasanjani reki.

Naša luč - zveza z ostalimi Slovenci

Prva naloga Naše luči je povezovati slovenske zdomce po evropskem Zahodu z njihovimi duhovniki. „Poleg tega,“ smo zapisali v uvodniku letošnje prve številke, „je bilo treba povezovati to veliko slovensko družino po Zahodni Evropi med seboj in navzven; navzven v dveh smereh: z ostalimi slovenskimi izseljenci po svetu, obenem pa z rojaki za mejo in doma.“

Današnji slovenski svet bi mogli razdeliti v štiri koncentrične kroge, to je take, ki imajo skupno središče: prvi, najožji krog je matična domovina; drugi, širši, naše zamejstvo; tretji, še širši, slovenski zdomci in izseljenci po Evropi; četrti, najširši, naši izseljenci po drugih koncih sveta. Naša luč si je prizadevala ustvarjati zvezo med temi krogi.

Prvi krog: matična domovina. Že takoj skraja je jela revija prinašati novice od doma: dosežke narodnega, verskega, kulturnega in gospodarskega življenja našega naroda, pa obenem, kje so bile našim ljudem ožene njih človeške pravice. Natančno je znala razlikovati med narodom in stranko, med domovino in družbenim sistemom, med državo in režimom. Sčasoma so se ti mesečni pregledi izoblikovali v dokaj celotnostne podobe dejanja in nehanja doma.

Drugi krog: naše zamejstvo. Zasledovali smo utrip življenja naše krvi na Koroškem, v Kanalski dolini, v Slovenski Benečiji, na Goriškem in na Tržaškem in vsaj v skopih črtah poročali o njem. Tudi ob opazovanju tega življenja so bile naše antene zelo občutljive za krivice in o njih nismo molčali.

Tretji krog: slovenski zdomci in izseljenci po Evropi. Osrednji del Naše luči je bil vedno namenjen poročilom iz tega kroga. Ta poročila so pravzaprav stržen revije. Mogoče je list zaradi tega za naše rojake zunaj tretjega kroga nezanimiv, za nas iz tega kroga je vsekakor prav zato tako domač, tako naš.

Koliko imen in obrazov se je zvrstilo na straneh revije v teh petindvajsetih letih! Koliko poročil o liturgičnih srečanjih in romanjih, o nastopih na odru in koncertih, o miklavževanjih in božičnicah, o materinskih in prvomajskih proslavah, o pustovanjih in vinskih trgatvah, o izletih in taborjenjih. Pa o krstih, prvih obhajilih, birmah, porokah in pogrebih.

Četrti krog: slovenski izseljenci po drugih koncih sveta. Res je, da naši izseljenci izpred zadnje vojne vsaj v neki meri še ohranjajo svojo narodno zavest. Vendar so nosilci najbolj razgibanega narodnega, verskega in kulturnega življenja v zunajevropskem izseljenstvu ves čas po zadnji vojni naši ideološki izseljenci. To so naši ljudje v Avstraliji, Kanadi in ZDA, Venezueli, Argentini in Čilu. Koliko prosvetnih domov in kapel so zgradili, koliko revij in časopisov izdajajo, koliko šolskih tečajev, nastopov na odru, koncertov, akademij, predavanj in drugega kulturnega in prosvetnega dela je vsa ta leta bilo! Naša revija je to bogato življenje vsaj v skopih potezah zapisovala. To je toliko več vredno, ker tisk doma o vsem molči.

Naša luč je prinašala novice iz teh krogov in jih posredovala svojim bralcem. Stik je pa vzpostavljala tudi v obratni smeri: tako da je prihajala vsaj delno tudi v ostale kroge, ne le v tistega, ki mu je posebej namenjena.

naša luč

1976

3

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 25
marec 1976

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	200 bel. fran.
Francija	20 fr. fran.
Italija	2200 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. gld.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

kaj se je zgodilo zadnji čas doma?

EKUMENSKI VEČERI

V tednu molitvene osmine za edinost je bilo po vsej Sloveniji zelo razgibano versko življenje. V večjih krajih so bila posebna ekumenska bogoslužja s sodelovanjem katoliških, evangeličanskih in pravoslavni duhovnikov ali zastopnikov. Tem so sledili posebni programi s skupnimi molitvami, pogovori in z medsebojnim spoznavanja.

Črenšovci, velika gručasta vas med Lendavo in Mursko Soboto.

njem. Tako postaja življenje in upanje vedno bolj trdno.

FOLKLORA

Amaterska folklorna skupina „Tine Rožanc“ že 25 let uspešno nastopa v okviru Železničarskega umetniškega društva v Ljubljani. Nastopajo z zelo pestrim sporedom slovenskih in jugoslovanskih plesov. Imajo izvirne narodne noše, dovršeno glasbeno spremljavo in igrajo z mladostnim poletom. Tako se uvršča med najbolj kvalitetne folklorne skupine v Jugoslaviji. Tudi nastopi v tujini so jim prinesli laskava priznanja.

IZSELJENSKA NEDELJA

Skrb slovenske Cerkve za zdomce je bila in je vedno močna. Zunanji izraz dobi še posebej ob praznovanju „izseljenske nedelje“. Mnoga župnijska občestva so svojim rojakom ob božičnih praznikih pripravila lepa doživetja. Mnogi pa so ta dan napolnili cerkev na Brezjah in skupaj z domačimi in škofom ter duhovniki hvalili in prosili Boga za njih varstvo.

IZVOZ OBUTVE

V minulem letu je obutvena industrija zabeležila viden porast proizvodnje in izvoza. Ta je dosegel 18,5 milijona parov čevljev, kar je za 16 % več kot leto prej. Večji del izvoza je usmerjen na vzhodnoevropsko tržišče. Najpomembnejši kupec med njimi je Sovjetska zveza.

NAGRADE NOVATORJEM

Delovni kolektiv zdravilišča „Radenska“ ima zaposlenih preko 2000 delavcev. Inovacije so podjetju v minulem letu navrgle več ko 400 milijonov dinarjev prihranka. Iznajdljivim delavcem so podelili posebne nagrade in priznanja. Nagrade so podelili tudi za dosežke na kulinarinem področju.

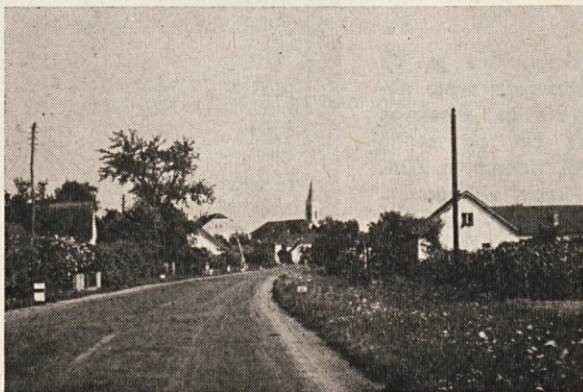
NOVE ŽUPNIJE

Ob novem letu sta bili v ljubljanski škofiji ustanovljeni dve novi župniji: Ljubljana-Kašelj/Zalog s cerkvijo sv. Andreja v Zgornjem Kašlju in Ljubljana-Stožice s cerkvijo sv. Jurija. V koprski škofiji pa je nova župnija Sv. Lucija. Ta se je odcepila od župnije Portorož-Sv. Lucija. Novo župnijo v Sv. Luciji vodijo slovenski jezuiti.

NOVI DIAKONI

11. januarja je bilo v ljubljanski stolnici posvečenih 24 novih diaconov. Istega dne je koprski škof Jenko posvetil šest diaconov v Črnem vrhu nad Idrijo. Teden kasneje je bilo posvečenje osmih diaconov v mariborski stolnici. Osem salezijanskih bogoslovcev je bilo posvečenih v diakone prvega februarja na Rakovniku. Med letom se jim bodo pridružili še nekateri. Večina teh diaconov bo posvečenih v duhovnike na praznik sv. Petra in Pavla.

Gornja Radgona, obmejno mesto, raztegnjeno ob cesti, kjer se Slovenske gorice dotikajo Mure.

žarko petan

telefonski imenik

Streljajte kozle s slepimi naboji!

Človek mora včasih misliti s tujo glavo, da bi ohranil svojo.

Včasih so možgani ovira za pravilno mišljenje.

Kako to, da pri nas ni morale, saj poznam vrsto ljudi, ki imajo dvojno moralo?

Varčujte z nasveti, morda jih boste sami potrebovali!

„Imam srečo v nesreči,“ je rekel kapitalist, ki je živel v socializmu.

Nesreča je, če ima majhna država preveč velikih ljudi.

Pametnejši odneha, neumnejši vztraja.

Pisatelj: „Preklicujem vse, kar sem napisal med vrsticami.“

Brž ko pisatelja angažirajo, preneha pisati angažirano literaturo.

Poznam deželo, v kateri ne moreš kupiti peresa brez orožnega lista.

Samo kdor malo zna, si veliko upa.

Za razliko od alpinistov si politiki večkrat zlomijo vrat pri sestopu z vrha kot pa pri vzponu na vrh.

Politični vremenoslovci napovedujejo, kakšno bo vreme včeraj.

Politiki mešajo karte, potem ko so že razdeljene.

Trije Slovenci — kvartet.

Mreže paragrafov so tako čudno spletene, da se vanje ujamejo male ribe, medtem ko velike uidejo skozi luknje.

Ko napredni ne morejo več napredovati, pričnejo vleči nazaj.

OSEBNI DOHODKI

Poprečni osebni dohodki v Sloveniji so lani znašali 3769 dinarjev mesečno. V posameznih dejavnostih je naslednja slika: v družbenih in državnih službah poprečno 4173, v kulturno-socialni dejavnosti 3946, v prometu 3766, v grad-

beništvu 3639, v obrti 3297, v industriji 3220, v kmetijstvu 3169, v gostinstvu in turizmu 3049 dinarjev. V gospodarstvu so se dohodki povečali za 23 %, v negospodarstvu za 33 %. Življenjski stroški so v tem času narasli za 28,5 %.

od najmanjših pa do mladostnikov, ki stopajo samostojno v življenje. Sodelujejo najboljše tuji in domači pedagogi, zdravniki, psihologi. Približno ista vprašanja obravnavata tudi katoliški reviji „Mavrica,“ in „Nova mladika“.

(Dalje na 13. strani)

„OTROK IN DRUŽINA“

je revija, ki jo izdaja Zveza prijateljev mladine Slovenije. Namenjena je staršem in vzgojiteljem otrok

Krjavljeva koča, nekaj korakov od rojstne hiše pisatelja Josipa Jurčiča na Muljavi.

Petanjci, dva kilometra od Radencev, z bogatim izvirom slatine.

družba me je odpisala

Kot kristjani ne smemo pustiti, da bi imel kdo na svetu bolj odločilen odgovor na velika vprašanja, ki ljudi našega stoletja po pravici tako mučijo: na vprašanja obubožanja množic, dela, družine, sindikatov, bolniškega zavarovanja, skrbstva za stare, stanovanj in otroških vrtcev za revne, zaposlitve žensk in otrok. Vsa ta vprašanja so odločilnega pomena: pri njih gre za temelje človeške družbe.

Moralo bi biti tako, da bi stali mi v prvi vrsti vseh naporov za

socialno izboljšanje, da bi se vsakdo od nas zato, ker je kristjan, bolj kot vsi drugi zanimal za to, kar se dogaja na tem področju. Kristjanu je namreč naložena skrb za vse ljudi. Nikdar bi mu ne smelo biti vseeno, kako drug živi.

„IN“ IN „OUT“ PRIMERI

K surovemu ravnanju našega časa spada delitev ljudi na tiste „in“ in tiste „out“, to je na tiste, ki so v krogu uspešnikov, in tiste, ki so zunaj tega kroga.

Kdor je „v“, ta je v življenju uspel. Ta spada k „posvečenim“ in k tistim, ki jih drugi radi vidijo, k vabljenim in k soljudem. Ta sme biti vedno in povsod zraven.

Kdor pa je „zunaj“ more le malo odločati. Razodevanje čustev nasproti človeku „zunaj“ se razteza od topega puščanja v nemar do očite sovražnosti.

Sledeči primeri so vzeti iz knjige *Impulse* (Köln 1972) in osvetljujejo razmere v ZR Nemčiji.

REVEŽI

Brezupna revščina na robu blagostanja je mučen nesmisel današnjega življenja v ZRN... Nad 6 milijonov ljudi živi v družinah z manj kot 600 mark dohodka na

mesec; skoraj petina teh z manj kot 300 mark. Tri in pol milijona upokoјencev ali starih ljudi ima manj kot 300 mark dohodka...

TISTI BREZ STREHE

Najmanj pol milijona ljudi — armada revnih, tako številna kot vojska — živi v primitivnih zasilnih naseljih — več kot polovica brez svoje krivde — in trpi veliko pogostejše kot drugi občani za tu-

recepti za življenje

Neimenovani afriški pisatelj je napisal osem blagrov starega človeka:

Blagor njim, ki se s prijaznim nasmehom pomudijo pri meni in so pripravljeni z menoj kramljati.

Blagor njim, ki nikdar ne rečejo: „O tem dogodku ste mi danes že dvakrat pripovedovali.“

Blagor njim, ki mi znajo priključiti v spomin nekdanje čase.

Blagor njim, ki razumejo, da

so moje noge že trudne, in neopazno uravnavajo svojo hojo po moji.

Blagor njim, ki so doumeli, da se mora moje uho zelo truditi, če hoče dojeti vse tisto, kar mi kdo pripoveduje.

Blagor njim, ki razumejo, da mi roka hromi, da je moje oko že motno in da so moje misli že počasne.

Blagor njim, ki mi zatrjujejo, da me imajo radi in da me spoštujejo in da nisem zapuščen.

Blagor njim, ki mi v svoji dobroti lajšajo dneve na poti, ki me vodi v večno domovino.

o

Sv. Frančišek Saleški je med drugim zapisal tudi te misli:

Na eno kapljo medu se ujame več muh kot na cel sod kisa.

Za svojo družbo si izberimo malo oseb in te naj bodo dobre in poštene. Malo zato, ker je z mnogimi težko živeti. Dobre zato, ker nas slabi z lahkoto privlačijo. In poštene zato, da si bomo ohranili čast in dobro ime.

Kako lepo je, če si sežeta v roke dva, trije ali več takih, ki so se napotili k istim ciljem.

Z ničemurnim in domišljavim človekom ne moreš kaj početi. Tak človek ni dober ne sebi ne drugim.

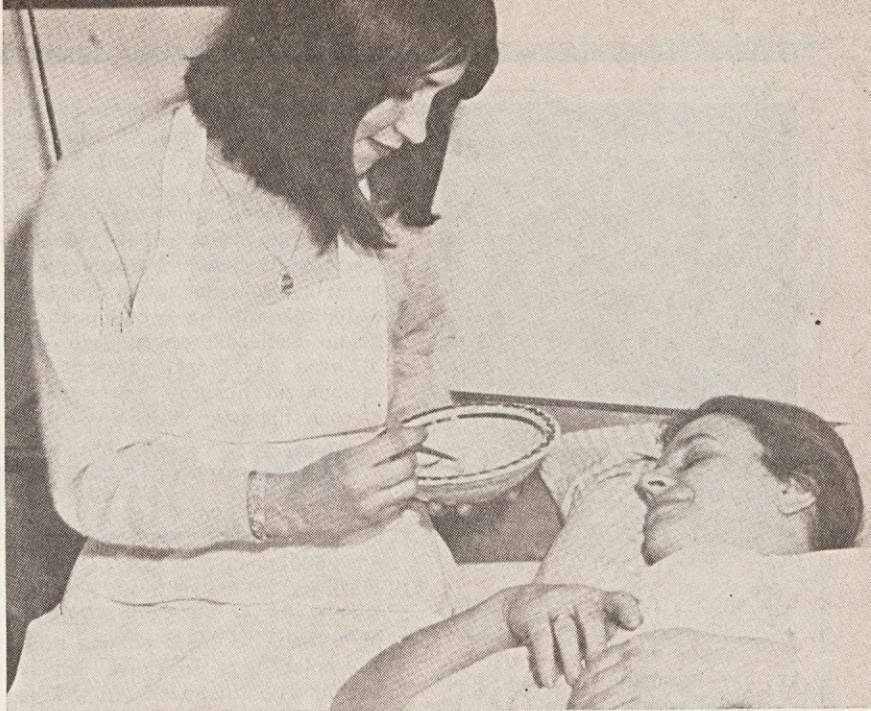
berkulozo, grižo, otroško ohromelostjo in drugimi težkimi boleznimi.

BIVŠI KAZNJENCI

Neki bivši jetnik pripoveduje: „Najprej sem se moral soočiti z več kot 11.000 mark dolga, ki ga je v času mojega zavora naredila moja družina z življenjskimi izdatki. V zaporu sem prihranil ves zaslužek, 198 mark. Komaj sem dobil delo pri nekem podjetju, že so mi odtrgali prvi obrok od plače za poravnavo dolga. Medtem so pri podjetju zvedeli za moje prejšnje življenje in so me odpustili. Drugo, tretje in četrto delovno mesto sem prav tako zgubil, ko so zahtevali od mene policijsko n ravstveno spričevalo. Pri nadaljnjem iskanju namestitve me sploh niso sprejeli. Ko sem potem zamočal, da sem bil kaznovan, sem končno spet našel delo. A po dveh dneh je prišlo vse na dan in bil sem brez odloga odpučen.“

CIGANI

Ciganova zgodba ni dosti drugačna: „Vedeti morate, da je najhujše to, da nas vedno in povsod odganjajo. Delo? ‚Izgini, cigan!‘ Stanovanje? ‚Tako! proč, cigani!‘ Šola? ‚Zamazanih ciganskih otrok ne maramo!‘ In vam rečem: morda je danes slabše kot v času cesar-

ja. Jaz sem hodil redno v šolo. V Hamburg-Altoni. Moji starši so tam stanovali. V pravem stanovanju. In delali kot metlarji. Bili smo revni, a imeli smo zaslužek in stanovanje in jaz imam šolsko izobrazbo. Danes živimo v taboriščih, nihče nam ne da pravega dela in otroci ne znajo ne brati ne pisati. Ljudje nas kratko in malo odganjajo. In to lahko počenjajo, ker se nihče za to ne zmeni.“

TUJI DELAVCI

Tudi to je pričevanje očividca: „K. O., po poklicu gospodinja svetovalka, se v svojem prostem času zanima za tuje delavce. Peljala me je skozi ubožno mestno četrt. Siva, stara hiša ob umazani cesti. Grk, Turek in Italijan stanujejo v majhni sobi. Vsak od njih plačuje po 50 mark na teden za posteljo. Vsi trije nemško komaj govorijo. ‚Gospodar hiše daje ve-

Ne želim biti nekdo, ki nisem, ampak zelo dober ta, ki sem.

o

Na neko faro je prišel nov župnik.

Prvič je pridigal. Govor je bil ljudem po volji.

Drugo nedeljo je pridigo ponovil. Farani so se nekoliko začudili.

Ko pa jim je v tretje isto povedal, so ga prišli, češ kako to, da samó prežvekuje.

Pa jim je odgovoril: „Ljubi moji, kaj vam bom pravil kaj novega, saj se še tega niste oprijeli, česar sem vas doslej učil.“

o

Mahatma Gandhi (1869—1948), oče svobodne Indije, je oznanjal dobroto in nenasilje po Kristusovem nauku. Dolga leta je prebiral evangelij, premišljeval in molil. Po njegovem je Kristus „največji vir duhovne moči, kar jih je človek kdajkoli poznal, in najplemenitejši vzor vsakemu, ki hoče dati vse, ne da bi kaj zahteval nazaj“.

Pri svojem prizadevanju za življenje po evangeliju je pa prišel Gandhi do krute sodbe: „Ko berem evangelij, čutim, da sem kristjan. Ko pa vidim, da se

kristjani med seboj vojskujejo, da zatirajo kolonialne narode, da pijete alkohol, da uživate mamila..., čutim, da ne živite po Kristusu. Marsikdo bi bil kristjan, če bi bili vi resnični kristjani, štiriindvajset ur na dan.“

Gandhi je prišel tudi do spoznanja, da more sovraštvo roditi samo sovraštvo in novo nasilje. Zato je začel boj brez prelivanja krvi, le z močjo resnice in ljubezni. Bil je prepričan, da more nenasilje zmagati nad sovraštvom in da je ljubezen najsilnejša moč, kar jih premore svet. Rekel je: „Atomska bomba? Naproti bi ji šel z molitvijo.“

dno sobo v najem le delavcem iz različnih dežel, da se ne morejo med seboj sporazumeti; sicer bi se uprli izžemanju,' pojasni gospa. O. 'Zakaj se ne uprete?' jih vprašam. Zmedeno zmigujejo z ramami. 'Če bomo nergali, bomo leteli ven,' pove končno Turek."

POHABLJENCI

Poizvedovanja mnenj so pokazala, da bi več kot pol vprašanih ne hotelo stanovati v isti hiši kot telesno pohabljeni otroci; da ču-

tijo trije od štirih do njih odpor in da mislijo, da imajo ti značajne napake; mnogi so mnenja, da ni nekaj v redu.

90% zahodnonemškega prebivalstva ne ve, kako naj se vede nasproti pohabljenecem. Starši morajo iti z otroki na sprehod v temi, da ljudje vanje ne buljijo in ne delajo nadležnih opazk. Tako gradi naša „krščanska družba“ obrambni zid nasproti tem odpisancem in njihovim staršem.

DUŠEVNI BOLNIKI

Vsaka od 59 velikih bolnic za duševne bolnike v ZRN ima povprečno 1.500 postelj. V teh ustanovah pride na 100 bolnikov en zdravnik, na 50 ena sestra ali strežnik. Če pomislimo, da so te bolnice pogosto poleg tega še prave trdnjave osamitve, da polovica tistih, ki so v njih več kot eno leto, ne dobi nobenega obiska in nobenega pisma več, potem ostaja še vedno živo prepričanje od predvčerajšnjim in od včeraj, da so duševni bolniki neozdravljivi in nevarni in jih je treba zato osamiti.

Ob vsem tem vemo danes vendar že nekaj stvari o mnogoterih duševnih motnjah, ki lahko sleher-

nega od nas zadenejo. Vemo tudi, da so duševni bolniki ozdravljivi, da imajo shizofreniki, duševno pobiti in božjastniki večje upanje na uspeh kot srčni bolniki in revmatiki. A javnost je še vedno polna predsodkov o ljudeh, ki so bili nekoč v „norišnici“.

JEZUS V POTROŠNIŠKI DRUŽBI

A. Pereira je sestavil sledeče Kristusove obtožbe:

Bil sem lačen priznanja, enega samega znamenja zahvale, pa ste moje delo jemali kot samo po sebi umevno in ga niste upoštevali.

Prišel sem kot novinec k vam, pa ste mi pustili zadnje mesto.

Bil sem kot tuji delavec pri vas, pa se niste zanimali zame.

Iskal sem stanovanje, pa niste jemali družin z otroki.

Bil sem socialno šibek in nisem imel, s čemer bi svoje otroke oblekel, vi pa niste vedeli kam s svojo obleko.

Bil sem en mesec v bolnici, pa niste našli poti do mene.

Bil sem duševno obremenjen, pa ste se me izogibali kakor kuge.

Bil sem star, pa se niste brigali zame.

pesem pred agonijo

Pri padlem angleškem vojaku so leta 1945 našli pesem, ki jo je bil spesnil na predvečer bitke in — smrti. Resnična pesem pred agonijo — pred smrtnim bojem.

*Čuj me, moj Bog! Še nikoli
nisem govoril s teboj.*

*Danes pa bi te rad pozdravil:
Kako ti gre?*

*Pravili so mi, da te ni. Bedak!
Takrat sem verjel.*

*Sinoči sem iz granatnega lijaka
zrl v tvoje nebo.*

*In domislil sem se, da so mi
lagali.*

*Če bi se bil potrudil videti vse,
kar si naredil,*

*bi bil razumel, da ni moči tajiti
tvojega bivanja.*

*Vprašujem se: bi mi stisnil
desnico?*

*Čutim, da me boš razumel...
Res čudno, da sem prišel v ta
vražji kraj,*

Bil sem žejen nekoga, ki bi me razumel, pa ste imeli v glavi le svoje posle, svoje počitnice, svoje konjičke, zame pa prav nič časa.

OSEBNA ZAVZETOST

Na tisoče mladih ljudi prevzema prostovoljno ob koncu tedna in ob praznikih delo po bolnicah, otroških domovih in domovih za stare.

Drugi se odločijo za „socialno leto“. Vsi ti vidijo v potrebnih pomoči klic k osebni zavzetosti.

Ko bi potrošili še toliko denarja, končno gre za našo osebno pomoč. Krščanska ljubezen ima v jedru osebne poteze. Gospod, ki se nam bliža v osebi človeka v pomanjkanju, pričakuje, da mu bomo osebno služili.

mož ob vsakemu času

Ali je danes še zanimivo govoriti o svetosti in svetnikih? Prvi trenutek bi človek kar na hitro odgovoril, da ne. Danes se svet zanima za drugačne junake: športnike, olimpijske zmagovalce, pevkarje, igralce. Za junake drugačnega kova nima posluha.

In vendar je po vsem svetu zbudil ne samo zanimanje, ampak že kar prizadetost, film *Mož ob vsakem času*. Pripoveduje zgodbo o Tomažu Moru, angleškem kanclerju, ki se ni uklonil kralju, svojemu prijatelju, ko je le-ta od nje-

ga zahteval, naj prizna ničnost njegovega povsem veljavnega zakona ni nato še njegovo prvenstvo v verskih zadevah.

Tomaž More kot vzor človeka ne pripada samo katoliški Cerkvi, temveč je last vsa človeštva. Občudujejo ga tudi anglikanci, katehri žrtev je pravzaprav bil. Čeprav bo že štiristo let od njegove smrti, njegov lik še ni obledel, nasprotno, vedno bolj nam je sodoben — in simpatičen. Je mučenec za tisto, kar nam je najbolj pri srcu, borec za vest in osebno svo-

preden sem utegnil spoznati tvoj obraz.

Zares mislim, da ti nimam več mnogo povedati.

Prav gotovo pa sem srečen, da sem te srečal nocoj.

Moj Bog! Menim, da bo ura moje smrti skoraj udarila.

Pa se ne bojim, odkar vem, da si mi tako blizu.

Signal! Veš, moram iti, moj Bog.

Zelo rad te imam. To bi želel, da veš.

Vidiš, zdaj bo zadivjala strašna bitka.

Kdo ve... morda pa pridem nocoj k tebi!

Čeprav si prej nisva bila dobra,

zdaj mislim, da me boš čakal na svojem pragu.

O, da te nisem že zdavnaj spoznal! Iti moram.

Čudno, odkar te poznam, se smrti več ne bojim.

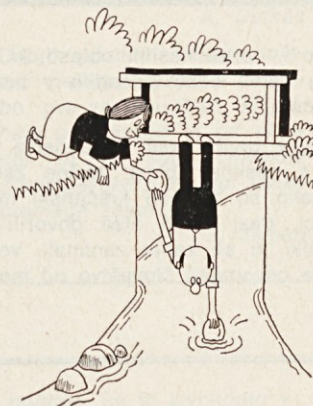
Pozno in pravočasno spoznanje. Poslednja molitev. Še tisto noč sta se srečala.

Tako bo z nami. Poslednja agonija, potem pa srečanje. To je pravzaprav edini veliki trenutek, ki nas čaka. Poslednja senzacija, na katero je vredno misliti in se nanjo pripraviti.

*Iz knjige Franca Sodja
GLEJTE, ŽE SONCE
ZAHAJA...
(Buenos Aires, 1975)*

samo malo domišljije!

„V štirinajstih dneh boste zdravi,“ je imel navado reči neki zdravnik duševnih bolezni svojim bolnikom, „če se boste ravnali po mojem navodilu. Skušajte poiskati vsak dan kaj, s čemer lahko pripravite komu veselje!“ Zakaj deluje vsakdanje dobro delo tako presenetljivo na tistega, ki ga izvrši? Zato, ker pri tem, ko skušamo pripraviti veselje drugim, nismo mislili nase. Naš „jaz“ je namreč vir, iz katerega prihaja tesnoba, za-

skrbilenost in pobitost. Pomagaj si malo s svojo domišljijo in premisli:

Komu morem danes reči besedo priznanja, ljubeznivo prisluhniti, ponuditi svojo pomoč, dati majhen dar, napisati razglednico, darovati odkrito zanimanje, ga kam povabiti?

Človek ne gre otožno skozi svet, če skuša vsak dan komu pripraviti veselje.

„Ljubezen ni, kot življenje samo tudi ne, udobno in mirno stanje, marveč velika, čudovita pustolovščina.“ (André Fayol)

bodo — proti nasilni oblasti, ki bi rada sama sebe posadila v božji prestol.

Že v prvih časih krščanstva je imela nasilna oblast takšne želje in tako so že prvi krščanski mučenci, dasi sploh niso govorili o politiki in se zanjo zanimali, vendarle osvobajali človeštvo od more

oboževanja državnosti. V sebi so našli višji zakon, notranjo zapoved, ukoreninjeno v višjem svetu — in so s tem osvobajali sebe in svet od suženjstva tostranski tiraniji.

Čudoviti zgled tega je ravno sv. Tomaž More. Ne očita in ne obsoja, niti iveri zagnanosti in fana-

tizma ni v njem. Razume ljudi, tudi tiste, ki so krenili po drugačni poti. A sam je, kar je. Nezlomljiv in neupogljive hrbtenice, vedno pokončen, ob vsakem času — mož. Živi tako, kakor mu velela njegov notranji glas, njegov najgloblji jaz — v katerem pa se očitno oglašča že akord višjega sveta.

če kuhamo ali šivamo, ljubimo prek tega Boga!

„Dober dan, sestra! Že spet pripravljate cvetje za oltar? Kako lepo je vam, redovnicam! Kar zavidam vam!“

„Kaj pa niste še sami prišli k nam v samostan?“

„Saj sem želela. Le odločiti se nisem mogla. Tudi naš rajni župnik mi je svetoval, da me Bog hoče imeti v zakon. Zdaj pa moram, namesto da bi mislila na Boga, ves ljubi dan prati otrokom in jim kuhati, in sploh me skrb tako prevzema, da na nič drugega ne mislim. Ve ste pa tako srečne, vedno ste lahko zbrane, nobena skrb vas ne moti.“

„Se pa zelo motite. Mnogi mislijo, da se v samostanih samo moli. Pa so prav tisti redovi, ki se posvečajo predvsem molitvi, razglasili načelo: *Moli in delaj!* V samostanih se ne ukvarjamo

samo s tistim, čemur pravimo božje reči, ampak delamo tudi veliko drugega.“

„Že, že. Kuhate, šivate si, pospravljate, pa še kaj drugega, da se pač preživite. A to vam je postransko, skoraj bi rekla, nujno zlo. Gotovo si ves čas želite, da ne bi bilo treba ne jesti ne delati, da bi lahko samo molile...“

„Nikakor ne! Bog nas ni postavil na svet zato, da bi nekako preleteli skozenj. Tako kot golob preleti mestno ulico, ne da bi se zanimal zanjo. Bog hoče, da ves ta svet posvetimo s svojo ljubeznijo. Da ga vrnemo Njemu, od katerega smo ga prejeli. Ko smo kot novinke prišle

Bog Tomažu ni nekaj zunanega, ampak se stika z njim v njegovem dnu.

Zato strmimo v njegov lik in prepoznavamo v njem svoj lastni, nikdar doseženi ideal. In razumemo, kako resnična je beseda: Današnji čas ničesar tako ne potrebuje kakor svetnikov. Sredi potrošniške plehkosti, sredi karieristične „elaističnosti“ in upogljivosti, koristilovskega klečeplazništva, nenačelnega popuščanja in lahkoživosti znamo tembolj ceniti ljudi, ki so neizprosno zvesti sebi in Bogu v sebi.

„Vem, kdo si — božji svetnik!“ je zaječal obsedeni, ko mu je Jezus prišel v bližino. „Kaj imaš ti z nami, Jezus Nazarečan?“ Nobene sile se hudič tako ne boji kakor svetosti.

V čem je greh? V neiskrenosti. Človek laže drugim in laže sebi. Dopoveduje si, da stoji na skali, a jasno vidi, da zida hišo na pesek ali celo na meglo. Popuša poželjivosti in egoizmu, a svojo šibkost skuša odeti v pajčolan dolžnosti, sodobnega sloga življenja, življenjske preudarnosti.

Greh je dvoličnost in razklanost. A tudi satan je dvoličnost in razklanost. Zato se satan boji svetnika. Človeka, ki je pošten ne le do drugih, da ne krade in goljufa, temveč še prej do sebe. Ki ne upogiba hrbtenice. Ne pred denarjem ne pred stolčkom. Ne pred kraljem ne pred rabljem. Ki takoj odloži ovratnico prvega ministra, ko spozna, da mu je ta postala veriga, s katero je usuznjen. Več mu je za notranjo svobodo kot za čast in ugled in samo življenje. Čuti se svobodnega celo v ječi: debelo zidovje uklepa njegovo telo, duh pa je svobodnejši kot v kraljevskih loviščih. Čuti se svobodnega celo na morišču: Rabljeva sekira ga bo šele prav osvobodila in mu odprla neomejeno svobodo, k Bogu.

Najdemo še danes take svetnike? Tu, med nami? Pristine, velike, iz enega kamna urezane? Take, ki bi bili neugodni satanu, „očetu laži“? In ugodni nam, ki se v nas vsaj od daleč zbuja želja, da bi bili res ljudje, kar je isto kot svetniki?

Kristjan, drugi Kristus. Kristjan — božji svetnik!

M. Ž.

Jutro je predsoba dneva. Zarovarovati ga moramo z molitvijo.

G. Müller

Delite ljubezen, kjer je ni, in želi boste ljubezen!

Sv. Janez od Križa

V dolgi bolezn mi je postalo sveto pismo nujna hrana. Ko mi je umrla hčerka, mi je pomagalo, da sem prestala strašno ločitev. Na teh straneh sem našla vse, kar je potrebno za življenje in smrt.

J. R., bolna že 30 let

Kristjani se ne smemo bati prihodnosti. Tam nas namreč čaka Bog.

A. Dumas

Dobro poznam veliko bolezen našega časa — tesnoba: gre za tisti strah, ki prihaja od povsod in od nikoder in je stari človekov spremljevalec, ki ga lahko premaga samo Bog.

J. Green

v samostan, so vsako poslali za nekaj časa delat v kapelo. Zato da bi se navadile misliti: Ko pometiš cerkev, ljubiš Boga s svojimi rokami, ki skrbе, da bo božje bivališče čisto in čedno. Ko se vzpenjaš po oltarnih stopnicah, ljubiš Boga s svojimi nogami, ki te nosijo bliže njemu... A to je bila samo vaja. Nato so rekli, da se mora ta ljubezen iz službe v kapeli razširiti na vse življenje. Če delamo v vrtu, moramo Boga ljubiti prek cvetja in povrtnine, in vsak zamah z motiko naj bo kot nova izjava, da hočemo biti koristne soljudem, božjim otrokom. Če pometamo ali brišemo prah, naj bo vsaka kretnja kot sveta obljuba: Hočem izpolnje-

vati tvojo voljo. Če kuhamo ali šivamo ali karkoli delamo, naj bo naše delo prešinjeno z namenom, ljubiti Boga prek vseh stvari in na vse načine...

„Do sedaj sem slišala vse drugače: da se moramo trgati iz vsakdanjosti in se dvigati k Bogu. Po vašem pa naj bi bilo vsakdanje delo skoraj toliko vredno kot molitev.“

„Ja, tako nekako. To pravzaprav ni novo. Zapisano je že pri sv. Pavlu: „Ali jeste ali pijete ali karkoli delate, vse delajte v božjo čast!“ Zadnji koncil je povedal, da postanejo vsa dela vernikov, vse njih misli in pobude, zakonsko in družinsko življenje, vsakdanje delo in te-

lesni počitek, če to izvršujejo v Duhu, duhovne daritve, prijetne Bogu po Jezusu Kristusu.“

„Če to izvršujejo v Duhu? Kaj to pomeni?“

„To pomeni v Duhu Ljubezni, v Svetem Duhu. Človek lahko veliko dela le zato, da služi denar, da se na ta način uveljavlja, da si pridobiva hvalo pri ljudeh. Vse to gotovo ni v Duhu. Pač pa je v Duhu, če pri svojem prizadevanju mislimo na boljši svet, na večjo srečo svoje družine, na pomoč vsem človeškim bratom in sestrám... Potem bo delo postalo molitev ljubezni in molitev bo svojo vzvišeno lepoto prelivala v vsako naše delo...“

Miha Žužek

smeh od doma (s stisnjenimi zobmi!)

ZA LEPSI JUTRI DELAJMO TI-
STO, ČESAR NISMO NAPRA-
VILI VČERAJ.

Žival nima pameti, zato k sre-
či ne more postati človek. Člo-
vek ima pamet, zato pa žal
lahko postane žival.

DOBRA KRAVA NE DISKUTIRA
O PROBLEMIH OSKRBE Z
MLEKOM, TEMVEČ DAJE MLE-
KO.

Če si zelo poslušen, ni zelo
nujno, da si zelo pismen.

SESTAVILI SMO NOV NAROD-
NOZABAVNI ANSAMBEL. KA-
KO GA NAJ IMENUJEMO, DA
BO NEKAJ POSEBNEGA?

● Ko bi za začetek kaj do-
brega zaigrali, bi nas lažje pre-
tentali.

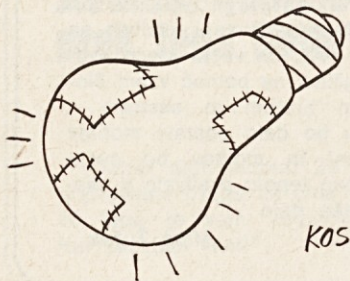
● Imenuj ga „The jugoslo-
vanski gospodarski čudež“!

PRAVIJO, DA VSI LJUDJE VSE
VESTE. ČESA PA VENDAR NE
VESTE — RECIMO VI?

● Ne vem, kdaj bo kakšna
šola zgrajena brez samopri-
spevka.

● Ali zemlja izgublja težnost,
da je dinar čedalje lažji.

● Jaz ne vem, zakaj imam
dve luknji v nosu, ko mi pa že

Rešitev elektrosituacije

iz slovenskih listov

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov ki izhajajo doma in in po
svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemelje-
nost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

družina

„Družina“ izhaja dvakrat na me-
sec. Izvod stane 60 par. letna na-
ročnina 12 Ndin. za inoseststvo

NAJPREJ ŠKOFJE, POTEM ŠELE ŠKOFOVSKA KONFERENCA

V Znamenju (6/1975) sem z velikim zanimanjem prebral uvodnik, ki
zagovarja ustanovitev posebne slovenske škofovske konference.

Dovolite, gospod urednik, da še sam nekoliko razmislim o zadevni
ureditvi Cerkve na Slovenskem!

Z vsem srcem se zavzemam za slovensko škofovsko konferenco,
toda ne prej, dokler se ne uredijo slovenske škofije. Italija in Jugosla-
vija sta sicer podpisali sporazum o ureditvi meja, toda zaradi italijanske
vladne krize najbrž še ne bo tako hitro ratificiran. Vodstvo Cerkve bi
sedaj moglo pokazati malo dobre volje in urediti škofijske meje še pred
ratifikacijo. In naj bom še malo hudoben: verjetno bi to storilo, ko bi
ne šlo ravno za italijanske meje.

Ob priložnosti urejanja primorske škofije (ali škofij) bi bilo mogoče v
Sloveniji še marsikaj preurediti. Slišal sem nekaj zvoniti, da bi pristojni
uradi v Vatikanu ne nasprotovali večjemu številu škofij na ozemlju SRS.
Sicer pa to niti ni važno, saj slovenski škofje sami odločajo o pasto-
ralni nujnosti te ali one spremembe. Rim njihove želje samo potrdi in
izpelje. V Sloveniji imamo zdaj dve gigantski škofiji (po ozemlju in po
prebivalcih), to sta Ljubljana in Maribor, ter eno škofijo, za zdaj še
administraturo, ki sicer nima tako številnega prebivalstva, je pa ozemlj-
sko zelo raztegnjena, saj sega od Vršiča do slovensko-hrvaške meje
na Dragonji. Mislim, da je Slovenija dovolj velika in ima dovolj prebi-
valcev, da bi lahko na njenem ozemlju bilo, denimo, sedem škofij. Ne
bi našteval sedežev, čeprav smo se tudi o njih že večkrat pogovarjali;
sicer pa jih ni težko uganiti.

Rad bi videl, da bi imeli v Sloveniji kakšnega škofa več. Naveličal
sem se (in mnogi drugi z menoj) tega, da vidim škofa le vsakih pet
let, ko pride birmovat in vizitirat župnijo, pa še takrat samo pred oltar-
jem, ker se mu mudi, da bo popoldne opravil birmo in vizitacijo še v
eni župniji. Če hoče škof živeti s svojim božjim ljudstvom, in to je nje-
govo poslanstvo, se mora srečati z njim malo bolj pogosto kakor pa
vsakih par let. Po koncilu škof ni več knez, temveč oče svojega ljudstva,
zato pa naj kakor oče živi z njim.

In še ena stvar. Kakor sem zagret za slovensko škofovsko konfe-
renco, nikakor nisem za to, da bi se popolnoma osamosvojila z drugimi
besedami, da bi se ločila od jugoslovanske škofovske konference. JSK
naj ostane, v njenem okviru pa naj delujejo škofovske konference posa-
meznih jugoslovanskih narodov. Torej, najprej več škofij in več škofov,
nato šele samostojna škofovska konferenca.

Sprejmite to pismo tako ali drugače, lahko pa vam zagotovim, da
sem ga napisal z dobrim namenom. Res mi je veliko do tega, da bi
Cerkev na Slovenskem živela polno življenje in kar nabolje opravljala
svoje poslanstvo. Ureditve škofij in povečano število škofov pa je eden
izmed prepotrebni pogojev za to.

B. K.

Družina, Ljubljana, 1. februarja 1976, str. 6.

11

Direktor zbranim delavcem podjetja: „Tovariši, situacija v zvezi s produktivnostjo je kritična, zato moramo produktivnost povečati še za kakšnih deset referatov...“

KER HODIM PRECEJ PO SE-STANKIH, MI PRAVI ŽENA, DA SEM NOR. ALI SEM RES?

● Žal smo zaradi pogostih sestankov tako zaposleni, da ne moremo preučiti vašega primera. (Psihiatrična klinika.)

● Po tvojem vprašanju sodeč si resnično zrel za psihiatra. (Bivši, sedaj že ozdravljen sestankar.)

● Od mlatenja prazne slame še mlatič znori. (Pa bi ti ne?)

KATERE TV-ODDAJE ALI TV-FILMI SO VAM BILI V LETU 1975 NAJBOLJ VŠEČ IN ZAKAJ?

● Tedenska oddaja KAM IN KAKO NA ODDIH?, ker zvem, koliko privarčujem, ko ostanem doma.

● Vse tiste med polnočjo in osmo uro zjutraj.

● Nemška drama SMOG, saj so jo posneli v naših krajih. (Smrad na kvadrat.)

VEDNO VEČ JE VPRAŠANJ, A ŠE VEČ JE LJUDI, KI ODGOVARJAJO NA VPRAŠANJA.

Tudi prilizovanje ima svoje zakonitosti: pes ne bo nikoli gospodar.

Po „Pavlihu“

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE IZVOZA PREMOŽENJA.

ITALIJANSKI ŠKOFJE: NI MOGOČE BITI KRISTJAN IN MARKSIST

Enciklika *Octogesima adveniens* piše: „Kristjan, ki hoče živeti svojo vero v politični dejavnosti, to je v službi skupnosti, ne more, ne da bi sam sebe zatajil, dati pristanka na ideologije, ki so v svojem bistvu ali v važnih točkah v nasprotju z njegovo vero ali z njegovim naziranjem o človeku.“

Med take sisteme je treba gotovo prištevati tiste, ki izhajajo iz totalitarnih ideologij, in tiste, ki izpovedujejo materialistični in ateistični svetovni nazor. Zato je nezdružljivo z izpovedovanjem krščanske vere, če kdo pristane ali podpira tista gibanja, ki se sklicujejo na marksizem. Ta ima v naši državi svoj najvidnejši odraz v komunizmu, ki je med nami že navzoč kot kulturna in upravna sila.

Čeprav se slična gibanja borijo za upoštevanja vredne človečanske ideale in trdijo, da hočejo reševati trenutno važne probleme, kljub temu jim ne moremo zaupati, ker ne upoštevajo prvenstvenih vrednot, ki se tičejo celotne poklicanosti človekove, njegove zgodovine in njegovih odnosov do Boga. Zaradi tega vodijo do novih oblik suženjstva, ki so po našem mnenju že navzoče v naši državi. Ni mogoče biti istočasno kristjan in marksist.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 15. januarja 1976, str. 1.

PODTALNI ČASOPIS LITVANSKE CERKVE

Kljub množičnim policijskim akcijam, hišnim preiskavam, aretacijam in obsodbam številnih katoličanov ni sovjetskimi oblastem doslej uspelo zatreti izhajanja „Kronike litvanske katoliške Cerkve“. List poroča o samovolji krajevnih funkcionarjev ter o protestnih korakih vernikov.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 22. januarja 1976, str. 3.

iz tujih listov

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

PRIMAS POLJSKE IN POLJSKI RAZUMNIKI KRITIZIRAJO NOVO USTAVO

V pridigi v varšavski cerkvi Sv. Križa je pozval Wyszyński državno predvsem ostro k temu, naj spoštuje družbeni pluralizem. Obenem je kardinal močno svaril oblasti pred tem, da bi na Poljskem uvedle ateizem in duhovnike podvrgle „državnim koristim“.

Glede vloge, ki jo predlog odmerja partiji kot državnooblikovalni sili, je kardinal izjavil, da mora biti država porok za skupno blaginjo in za družbeno mnogovrstnost.

Na trditev ustavnega predloga, da so pravice občanov neločljivo povezane s tem, da oni v vesti sprejmejo dolžnosti nasproti državi, je Wyszyński pripomnil, da je tako izražanje nevarno.

Nadaljnje izjave v pridigi poljskega primasa so očitno veljale členu ustavnega predloga glede prijateljstva s Sovjetsko zvezo in z ostalim socialističnim taborom. Ne da bi to naravnost omenil, je kardinal poudaril, da se mora država v prvi vrsti ozirati na nacionalno stvarnost — „nacionalno kulturo in neodvisnost“ — in se ne sme podvreči zvezam, ki bi vključevale „nacionalni kulturi in gospodarski neodvisnosti škodljive“ mednarodne obveznosti.

Poljski primas je pozval poljske katoličane, naj se ustavljajo dialektičnemu materializmu, ker „škoduje naravnemu razvoju nacionalne kulture“. Izrazil je svoje prepričanje, da je poljski narod sposoben „premagati dialektični materializem in ateizem in iz njiju izvirajočo filozofijo“. Poljska Cerkev je v teku svoje tisočletne zgodovine več kot enkrat dokazala, da se zna upreti tujim naukom.

K poskusom države, da bi nadomestila krščanske zakramente s komunističnimi nadomestnimi obredi, je končno primas pripomnil, da se bodo take ceremonije izkazale prej za smešne kot za uporabljive.

Münchener Katholische Kirchenzeitung, München, 8. februarja 1976.

V pismu, ki je bilo poslano pristojnim državnim oblastem, je po podatkih dobro poučenih krogov v Varšavi 31 razumnikov protestiralo proti predlogu nove poljske ustave. (Poročila iz varšavskega podzemlja vzbujajo domnevo, da jih je bilo več sto.) V pismu, ki so ga podpisali Jerzy Andrzejewski, pisatelj najbolj branega poljskega povojnega romana *Pepel in diamant*, in druge odlične osebnosti iz umetnosti in znanosti so se po tem poročilu spotaknile predvsem ob tisti del ustavnega predloga, v katerem se glasi: „Komunistična partija je vodilna sila naroda.“

Prej je že 59 drugih zastopnikov poljskega duhovnega življenja podpisalo podobno protestno pismo.

Süddeutsche Zeitung, München, 5. februarja 1976.

JUGOSLOVANSKI REŽIM KREPI SISTEM LJUDSKE OBRAMBE

V času, ko v inozemstvu vedno bolj pogosto govorijo, da je Jugoslavija ogrožena od zunaj, in ko vzbuja vrsta aretacij in političnih procesov doma dvom o trdnosti države po Titu, odgovarja režim očitno s tem, da krepí dva obrambna sistema: „splošno ljudsko obrambo“ in „družbeno samozaščito“.

Prvi sistem je že povsem izpeljan. Sestavljajo ga redna vojska, edina res centralizirana ustanova, in ozemeljske enote. Te enote so vpolkljive na kraju samem in v najkrajšem času, imajo svoje orožje in svoje poveljstvo in bodo imele nalogo, skupno z redno vojsko braniti določene pokrajine. Če bi bila ena ali druga pokrajina zasedena, bo njihova naloga, da ostanejo na terenu in napadajo sovražnika iz zaledja.

Sistem splošne ljudske obrambe zajema dejansko vse može in žene v starosti, ko morejo nositi orožje, to je, več milijonov ljudi.

Vse kar zadeva vojsko je več ali manj tajno. Je pa kljub temu gotovo, da ima vojska moderno orožje, ki ga je večji del izdelala domača industrija in v kar so vložili precejšnje vsote. Nekatere baze, kot zanimiva podzemna letališča „nekje“ v hercegovskih in črnogorskih gorah, v zelo težko dostopni pokrajini, so gotovo upoštevanja vredna oporišča za odpor.

Če je sistem splošne ljudske obrambe namenjen za vojni čas, to je, za primer zunanje nevarnosti, je pa sistem družbene samozaščite zamišljen za delovanje v notranjem prostoru, „proti negativnim pojavom v političnem in gospodarskem življenju, v ideologiji in kulturi, proti ogrožanju tujih obveščevalnih služb, proti poskusom diverzije in terorizma, sovražne propagande, korupcije in napadov na družbeno lastnino na sploh“. Ta sistem sedaj organizirajo po podjetjih, v naseljih, občinah, avtonomnih pokrajinah in posameznih republikah.

Po zadnjem sestanku, namenjenem pospešenemu vzniku družbene samozaščite, je poudaril Lazar Koliševski, član državnega predsedstva in Zveze komunistov: „Osnovni namen samozaščite je, odkriti in pravočasno onemogočiti sovražno delovanje proti naši družbi in proti delavcem.“

Le Monde, Pariz, 30. januarja 1976.

AMERIŠKO OROŽJE ZA JUGOSLAVIJO

Trije jugoslovanski generali so malo pred koncem leta v razgovoru z beograjsko revijo *NIN* začudljivo odkrito pojasnili, iz katere smeri

kaj se je zgodilo zadnji čas doma?

(Nadaljevanje s 3. strani)

PLEČNIKOVA NAGRADA

Letošnjo Plečnikovo nagrado je dobil Svetozar Križaj za oblikovanje Pilonove galerije v Ajdovščini. Pilonovo rojstno hišo je uspelo preurediti s posebnim občutkom za preprostost, mero in okolje. Križaj je uspešno delal tudi pri preureditvi ljubljanskega Rotovža, Homanove hiše v Škofji Loki in opremljanju modernih zgradb.

PREKMURSKI DUHOVNICI

Škofijski ordinariat v Mariboru je izdal knjigo kanonika Jožeta Smeja o delu prekmurske duhovščine. Knjiga zajema obdobje zadnjih sto let. Njen poudarek je na pastirskem delu duhovnikov na narodnostno mešanem področju. Med njimi je bil najbolj viden Franc Ivanocyj s krogom svojih sodelavcev. V težavnih političnih in gospodarskih okoliščinah so bili duhovniki svojemu ljudstvu resničen blagoslov.

VORANČEVA ROJSTNA HIŠA

Na sončni rebri Preškega vrha stoji Prežihova bajta. Je etnografsko zanimiva in zaščiten. Za njeno obnovo prispevajo učenci vseh slovenskih šol po en dinar. Čeprav je kot pisatelj upodabljal predvsem koroško pokrajino in ljudi, je obogatil vso slovensko književnost.

*

CELJE — Celjske zlatarne gradijo nove delovne prostore in novi devetnadstropni stolpnici. Tovarna zaposluje 750 delavcev in ima 28 lastnih prodajaln po vsej državi. Izdelava nakita zavzema le petino proizvodnje. Ostalo odpade na predelavo plemenitih kovin za potrebe električne, elektronske in druge industrije.

CERKNICA — Tovarna pohištva „Brest“ je odprla v Podskrajniku pri Cerknici novo tovarno ivernih plošč. Letna zmogljivost tovarne je 60 tisoč m³ oplemenitenih ivernih plošč. Investicija je znašala 310 milijonov dinarjev. S spopolnjeno tehnologijo in možno uporabo odpadkov prihranijo 50 % lesa. Polovico proizvodnje iveric bodo porabile „Brestove“ tovarne pohištva. Ostala proizvodnja pa je že razprodana najmanj za pet let.

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU — V tem kraju so v neposredni bližini ribogojnice odprli prenovljeni most čez Krko. Dosedanji lesen most je trajal in ob višjem vodnem stanju so ga lahko uporabljali samo tisti, ki niso imeli vrtočlance. Občina in krajevna skupnost so isti most utrdili z betonskimi nosilci in ojačili z železno konstrukcijo.

IDRIJA — Na idrijskem in cerkljanskem področju elektrificirajo še zadnje vasi, ki do sedaj niso imele elektrike. Mnoge domačije so na samotnem in zaradi dolge napeljave ne bi zmogli sami nositi vseh delovnih. Potrebna sredstva so prispevali vsi občani.

IZOLA — Ustanovljena je nova delovna organizacija za gradnjo pristanišča za jahte z imenom „Marina“. Gradili ga bodo v dveh etapah. V prvi bo zgrajen valobran in pomol za navezo 500 jadrnic, v drugem pa pokriti navezi za 1500 jadrnic, čolnov in jaht. Obenem bodo zgrajene servisne delavnice, bencinska črpalka, trgovine in restavracije.

KRANJ — V samem središču kraja že dvajset let sistematično raziskujejo staroslovanska grobišča. Prvotno je bilo tu pokopališče Ilirov (600 let pred Kristusom), nato rimsko, staroslovansko in slovensko vse do 18. stol. Raziskanih je bilo preko 5000 grobov. Najbolj so zanimivi temelji rimskega svetišča in pokopališke kapele v gotskem slogu z grobnico iz 15. stol.

KRANJSKA GORA — Letos je bil organiziran že 13. „Pohorski pokal“. Zaradi slabih snežnih razmer je bilo tekmovanje v veleslalomu

Jugoslavija pričakuje in se boji v primeru spora vojni poseg: z Vzhoda. Bili bi soočeni z napadalcem, so menili visoki častniki, ki bi lahko uporabil padalske čete in 2.000 oklopnikov, „hitro zavzel del našega ozemlja, postavil izdajalsko vlado in ji prepustil nalogo, da poišče tujo podporo“.

Ni nujno, da nekdo ve za stalna politična trenja med Beogradom in Moskvo ali da ima pred očmi praški model zasedbe; kljub temu lahko celó kot nestrokovnjak za vojaško strategijo ob pogledu na zemljevid spozna, kje in odkod bi se mogel začeti takšen množični napad oklopnikov: prek severo-vzhodne jugoslovanske ravnine, ki meji na sovjetskega sopoltnika — Madžarsko.

Vendar je Jugoslavija zadostno oborožena, je izjavil prav tako v decembru, ob „dnevu vojske“, šef generalnega štaba Stane Potočar, da „tvega na svojem celotnem ozemlju obrambno bitko proti oklopnikom“. Poleg tega bodo obrambne enote „imele kaj kmalu na razpolago moderno, izredno učinkovito oborožitev, ki jo bodo mogle uporabiti proti slehernim bojnim silam iz zraka in letalskemu vpadu“.

To oborožitev — zdi se, da je postalo sedaj jasno — bodo dobili Jugoslovani od Američanov. Po daljšem obotavljanju je Washington pripravil prodati Titu enega najmodernejših sistemov nadzorstva nad letali, obrambne rakete proti oklopnikom, vodene iz daljave, in bojne helikoptere.

Süddeutsche Zeitung, München, 19. januarja 1976.

KAM GRE RAZVOJ V ZAHODNI EVROPI?

Na vprašanje o izjavi ameriškega zunanjega ministra Kissingerja, da bi mogla biti Evropa v desetih letih marksistična, je odgovoril Schmidt, da se tudi Kissinger lahko moti.

Schmidt je rekel, da Kissinger zelo visoko ceni delo nemške socialne demokracije, „ki je skrbela za to, da se niso komunisti udomačili v sindikatih in tudi ne v parlamentih“.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 4. februarja 1976.

Šef zahodnonemške vlade Helmut Schmidt je znova odločno odklonil sleherno sodelovanje s komunisti. V TV-oddaji *Panorama* so ga vprašali glede možnosti razvoja „ljudske fronte“, kot je to v Italiji ali Franciji. Schmidt je rekel: „Zgodovinska skušnja je pokazala, da niso komunistične stranke pripravljene na demokratični način deliti z drugimi oblast. To pomeni, da ne bomo naredili tega poskusa v naši deželi za nobeno ceno.“

Süddeutsche Zeitung, München, 4. februarja 1976.

Čim bolj prihaja v nekaterih državah do sedaj svobodne Evrope v poštev komunistična oblast, toliko splošnejše postaja mnenje, da je zahodni komunizem drugačen kot vzhodni. Njegovi voditelji naj bi drugače mislili in svojo oblast naj bi nekega dne izvrševali drugače, kot jo danes sovjetski.

Upanje na „drugačnost“ smo že doživeli, ko je postala Kuba komunistična. Tedaj se je vanjo vselil sovjetski leninizem z vsemi svojimi pripomočki: z vsemogočnim politburojem, z le njemu odgovorno tajno policijo, taborišči za politične nasprotnike, prepovedjo potovanja v tujino. Različni so narodi — komunistični režim je povsod enak.

Bolj resno je treba jemati sledečo misel: komunisti v Italiji in Franciji bodo, če naj pride tako daleč, prišli do vzvodov oblasti drugače kot ruski, jugoslovanski ali bolgarski, torej ne iz ječe. Res, težko si je predstavljati, da bi Berlinguer in njegovi tovariši v Rimu, če naj nekoč zavladajo nad Italijo, preganjali svojega „razrednega sovražnika“ z enakim gnevom, kot so to počeli boljševiki ali madžarski komunisti. Vendar imamo tudi nasprotno primere. Češki komunisti niso bili med obema svetovna vojna preganjani, a je kasneje postavil njihov režim rekorde v krutosti. Ulbricht ni živel v weimarski republiki v ilegali — in vendar, kako je po 1945 ravnal z meščanskimi in socialdemokratskimi politiki, če mu niso bili vdani do samopredaje!

Ali drži kaj misel, da bi se zahodnoevropski komunisti, ki že dolgo ponavljajo, da bodo, če pridejo na oblast, spoštovali osebne in politične svoboščine, mogli vendarle težko dolga leta tako zelo pretvarjati? Težko vprašanje. Stalno laganje bi zahtevalo malodane nadčloveško silo. A Lenin je naložil komunistom varanje razrednega sovražnika za dolžnost in njegova zapoved je slehernemu komunistu sveta.

Zahodni komunisti, tako pravijo nekateri, so se naučili ceniti življenje v svobodni državi. Vendar prizadene nesvoboda v komunistični državi še najmanj tistih nekaj njenih komunističnih oblastnikov. Ali se morda počuti Honecker nesvobodnega?

Mnogi se zanašajo na to, da je skušnja s sovjetsko resničnostjo odtujila zahodne komuniste sovjetskemu komunizmu. A v Stalinovem času to ni bilo tako. Človek potemtakem ne more graditi na to, da bo sedaj tako.

Še najbolj se je mogoče zanesti na dejstvo, da so se zahodni komunistični voditelji morda le česa naučili iz zasedbe Češkoslovaške: nihče od njih ne bi bil rad kot jetnik odpeljan v Moskvo in kasneje doma opravljal delo v gozdu.

Očitno ni mogoče izpeljati dokaza v nobeno smer. Da se zahodni komunistični voditelji — verjetno Berlinguer, morda Marchais, gotovo ne Cunhal — oddaljujejo od sovjetskega komunizma, za to govori marsikaj. A kako počasno je to oddaljevanje! Debata o TV-filmu o nekem sovjetskem taborišču za politične zapornike pri Rigi, ki so ga medtem vrteli po vsej Evropi, je to spet pokazala.

Francoski komunisti so vzeli film za povod, da so se od Moskve oddaljili. A kako zvezane, kako nesvobodne so bile njihove besede. „Če resničnost soglaša s pokazanimi slikami in če ne bodo tega sovjetske oblasti javno zavrile, potem izreka politburo najostrejšo grajo,“ so izjavili. Pariški politburo govori torej o sovjetski taboriščni resničnosti v pogojnikih, kot da ne bi ljudje zadeve natančno poznali. In svojo sodbo dajejo pod pogojem, da Moskva prikazane resničnosti ne zavrne — kot da bi sovjetska zavrnitev o Otočju Gulag kaj pomenila.

Še bolj izdajalska je bila izjava francoskega komunističnega voditelja Marchaisa. Rekel je, da so „v sovjetskem sistemu stvari, ki so nezadovoljive“, „določene nezadostnosti v Sovjetski zvezi“. Na vsak način bi pa francoski komunisti izvajali zmago socializma v Franciji s pomočjo sovjetske partije. Tako strahovito zavito govori danes zahodna komunistična partija o taboriščih v Sovjetski zvezi pred svetovno javnostjo, ki pričakuje dokaz o njeni oddaljitvi od sovjetskega samodržstva.

Italijanski komunisti so se pa, ko se je debatiralo o filmu iz Rige, zatekli kar k enemu svojih papirnatih obrazcev o oddaljitvi.

Brez TV-filma o taborišču pri Rigi bi mi niti toliko ne slišali. Francoski kot tudi italijanski komunisti se imajo za — umirjene — kritike sovetizma le, kadar jim dogodki ne dopuščajo druge izbire. K razčiščenju o sovjetski komunistični prisilni državi so doslej prispevali prav tako malo kot k odpravi le-te. Nekateri partijski voditelji stremé od tako uresničenega leninizma dalje. A do samoosvoboditve je še dolga pot.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 15. januarja 1976.

Že dolgo časa ni nihče s cerkvene strani v Franciji tako ostro obsodil komunizma, kot ga je v zadnji številki svojega škofovskega lista škof iz Grenobla Gabriel Matagrín. Matagrín, ki je tudi kot namestnik predsednika škofovske konference „številk a dve“ med francoskimi škofi, piše v članku, da komunizem ne more biti porok ne za svobodo na splošno ne za posamezne občanove svoboščine. Njegov nauk o razrednem boju vodi poleg tega v začarani krog nasilja.

To, da je sedaj škof Matagrín v javnosti nastopil s tako ostro obsodbo, je francoski tisk zapisal s posebno pozornostjo. Matagrína so namreč zaradi mnenja, ki ga je prej vzdrževal, da moreta krščanstvo in marksizem živeti v medsebojnem sožitju, občasno imenovali „rdeči škof“.

Münchner Katholische Kirchenzeitung, München, 25. januarja 1976.

in slalomu za ženske preneseno v Kranjsko goro. Prvo mesto in nagrado „Zlato lisico“ je prejela Svičarka Morerod. Najboljša Jugoslovanka je bila Količeva.

KRVAVEC — Kranjski planinci ne prestando izobražujejo svoje člane. Imajo zelo izurjeno ekipo gorskih reševalcev. S seminarji in predavanji ter praktičnimi vajami so usposobili celo vrsto gorskih vodnikov. Odkrili so mnoge do sedaj še nepoznane ture, ki nudijo morda celo več kot „romanje na Triglav“. Pred kratkim so imeli poseben seminar o zimskem alpinizmu, za kar jim je Krvavec zelo prav prišel.

SV. LENART — Vsa povojna leta je bila v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah le ena tovarna — „Konus“. Od leta 1969 do sedaj pa so si občani zgradili še šest tovarn: PIK, Livarno, Marles, Almo, Kristal in obrate TAM-a. Prednost je bila v dobri lokaciji in številni nezaposleni delovni sili. Industrijska cona je tudi komunalno urejena. Največ koristi pa imajo občani sami, ker lahko zaslužijo doma, in krajevna skupnost, kamor se stekajo precejšnja sredstva.

LENDAVA — Podjetje varilnih aparatov „Varstroj“ v Lendavi je odprlo nove proizvodne prostore. Ti obsegajo 5500 m² površine, v katere so vložili 50 milijonov dinarjev. Delovni stroji in oprema so zelo avtomatizirani. Tovarna ima 400 zaposlenih, v kratkem bo našlo v njej delo še sto novih delavcev.

LJUBLJANA — V cestnem prometu je začel veljati nov zakon o dovoljeni količini ogljikovega monoksida v izpuhkih vozil na bencinski pogon. Dovoljena meja je 4,5 prostorninskih odstotkov. Vozila, ki bodo imela večji odstotek monoksida, bodo izločena iz prometa.

LJUBLJANA — Na praznik sv. Frančiška Saleškega, zavetnika katoliških časnika in pisateljev (24. januarja), so se zbrali uredniki slovenskih verskih časopisov. Nadškof Pogačnik jih je ob sprejemu opozoril na koncilске odloke o družbenem obveščanju. Po njej ima vsakdo pravico do obveščevanja po vseh vrstah družbenih občil. Poleg

seznanjanja naj prav ta ustvarjalno vzpodbujajo kristjane in jih vodijo k boljšim rešitvam.

LJUBLJANA — Novi Trg revolucije (bivši Kongresni trg) v Ljubljani je že 16 let v izgradnji. Poslovno, bančno in trgovsko je že urejen. Ob letošnji Cankarjevi stoletnici se Ljubljančani zavzemajo za zgraditev novega kulturnega centra na tem trgu. Načrti in prostor so bili že zdavnaj pripravljeni. Največja dvorana bi sprejela 1500 ljudi in bi bila namenjena vsem večjim glasbenim, kulturnim in kongresnim prireditvam. Poleg tega bosta še dve dvorani s 400 in 500 sedeži in vsi potrebni dodatni prostori.

LJUBLJANA — Tri desetine v Sloveniji zaposlenih delavcev nima dokončane osnovne šole (okrog 200 tisoč). Delavske univerze zajamejo letno le okrog 6000 učencev. Ob analizi tega dejstva so Delavske univerze sprejele nov program učenja, s katerim bodo zajeli večje število delavcev in jim obenem omogočili lažjo udeležbo na tečajih.

LJUBLJANA — Jože Kološa je imel v Mestni galeriji veliko razstavo svojih umetniških fotografij. Z izrednim umetniškim posluhom za človeka in življenje je prikazal umetnije iz rodnega Prekmurja in istrskega okolja, kjer sedaj živi. Slikarstvo, grafika in uporabna umetnost so fotografijsko umetnost potisnili v kot. Žal smo Slovenci na tem področju zaostali in prav zaradi tega smo še bolj veseli tega dogodka.

LJUBLJANA — Zavarovalnici „Sava“ in „Maribor“ sta z novim letom uvedli nov sistem zavarovanja avtomobilov. Vozniki, ki so v minulem letu vozili brez prometne nesreče, dobijo ob obnovitvi zavarovanja 10 odstotkov popusta, kar se lahko stopnjuje do 40 %.

LJUBLJANA — Center za mentalno zdravje psihiatrične bolnice v Ljubljani je objavil dejstvo, da smo Slovenci „narkomani posebne vrste“. Lekarne in veleprodajnice so v minulem letu prodale 90 milijono

nov tablet proti bolečinam. Te se dobijo brez zdravniškega recepta. V tako velikih količinah postanejo nevarne za zdravje. Med temi tabletami prednjačijo plivadon in phenalgol. Lekarne bodo uvedle strožja merila.

LJUBLJANA — Cankarjeva založba je proslavila svojo 30-letnico. V tem času so izdali 2031 knjig v skupni nakladi 11,5 milijona izvodov. Največ knjig je iz klasičnega in modernega leposlovja. V zadnjem času je izdala tudi praktične izdaje leksikonov in priročnikov. Sodobnim pisateljem so podelili v zahvalo za sodelovanje posebne spominske plakete.

MORAVCI — Pred petnajstimi leti so iskalci nafte naleteli ob vrtnanju na odlične termalne vrelce. V minulem letu je tu bilo zabeleženih 58 tisoč nočitev. K temu so pripomogla dobro urejena termalna kopališča.

MARIBOR — Gradnja Pedagoške akademije v Mariboru dobro napreduje in vsa gradbena dela potekajo v roku. Zavzemala bo 17.000 kvadratnih metrov površine in sprejela 1500 študentov. Dograjena bo do začetka zimskega semestra.

MURSKA SOBOTA — Vsa večja pomurska podjetja gradijo s pomočjo soboških sindikatov v Rovinju svoje počitniško naselje. Do poletne sezone bo tu zgrajeno celo naselje s 600 ležišči.

MARIBOR — Nova mariborska bolnišnica bo kmalu sprejela prve bolnike. S petnajstimi nadstropji je največja zgradba v Mariboru. Prostor in oprema bodo dali občutek domačnosti vsakemu pacientu. Tehnično bo opremljena z modernimi medicinskimi aparati.

NOVA GORICA — Po šestletni gradnji hotela „Argonavti“ v Novi Gorici so se končno odprla njegova vrata. Grajen je v svojevrstnem stilu z mnogimi plastičnimi elementi. Stroški gradnje so se med tem časom potrojili.

PIRAN — V Piranu so položili 3650 metrov dolg cevovod za odplako mestnih fekalij. Cev se konča na odprtem morju v globini 22 metrov. Tu so že močni morski tokovi, ki vso odplako odnesejo. Med Piranom in Bernardinom je zbirna kemična čistilna naprava za celo področje. Podobne naprave gradijo tudi v Izoli in s tem bo slovenska obala polno zaščitena pred onesnaženjem.

PODLEHNIK — V Halozah ob novi cesti, ki je najkrajša pot s severa Evrope na Jadran in Bližnji vzhod, dokončujejo motel s sto ležišči in 360 sedeži. Zgrajene so tudi garaže za potnike in bencinski servis z mehanično delavnico.

SEŽANA — Tovarna lepil „Mitol“ iz Sežane je začela izdelovati novo lepilo „termokol“. To je talilno lepilo z izrednimi lastnostmi. Odporno je proti vlagi, visokim in nizkim temperaturam, predvsem pa ni škodljivo zdravju. Uporaba je vsestranska v proizvodnji in prehranski industriji.

SLOVENSKA BISTRICA — V začetku januarja so v Črešnjevcu otvorili novo šolsko poslopje. Nova šola je sad prispevkov vseh občanov. V njej so tudi prostori za varstvo predšolskih otrok.

SOLKAN pri Novi Gorici — Središče proslave tisočletnice solkanske župnije je bil svetoletni misijon. Na dan župnijskega patrona sv. Štefana pa so imeli zunanjo proslavo. Pod vodstvom prof. Ipvca so nastopili združeni cerkveni zbori solkanske dekanije, dvajsetčlanski orkester, otroški zbor in recitatorji. Akademija z geslom „Otroci svetih smo“ je pritegnila ogromno sodelavcev in obiskovalcev, tako da so morali program trikrat predstaviti.

ŠT. ILJ — Slovenska in avstrijska komisija sta našli skupno točko za nov mejni prehod v Št. Ilju. Zgrajen bo na kraju, kjer se bosta srečali obe avtocesti. Tu bo razširjen vozi pas z vsemi ustreznimi službami: carino, špedicijo, menjalnico in mejno milico.

ne smejte se, če se vam ne zdi!

TV FANATIK

V avtobusu. Visok fant mlademu fantku:

„Takoj izpusti mojo brado!“

„Kako, ali boš že izstopil?“

Babica je pripovedovala vnučku pravljico in končala:

„In živila sta srečno do konca svojega življenja.“

„Kaj se nista poročila?“

„Svoji debelosti se moram zahvaliti,“ razlaga obilnejši moški, „da sem lahko bolj vljuden kot drugi.“

„Kako to?“

„Pred kratkim sem odstopil se-dež na avtobusu trem ženskam na-enkrat.“

SERAFINČEK

Jelka je prišla v trafiko: „Prosim znamko za dva dinarja.“

„Tukaj jo imaš, punčka!“

„Koliko pa stane?“

„Moj mož je brez moje pomoči čisto nemočen.“

„Kaj šele moj! Vsako pot, ko si šiva gumb ali krpa nogavice, mu moram nit jaz vdeti!“

V trgovini.

„Prosim alarmni zvonec proti vlomilcem.“

„Kaj ga niste že včeraj kupili?“

„Sem. Pa so ga mi ponoči ukradli.“

„Kako je bilo sinočnje predavanje o abstinenci?“

„Dolgočasno. Le takrat smo se vsi zasmeli, ko je vzel govornik v roke kozarec z vodo, pa je hotel odpihniti peno z nje.“

Nekoga so vprašali, zakaj se zmeraj smehlja. Pa je povedal:

„Če sem dobre volje, se smehljam, ker sem pač dobre volje. Če sem jezen, se smehljam, da raz-jezim druge. Njihova jeza me po-tem spravi v dobro voljo, pa se spet smehljam.“

„Adam in Eva sta bila čudovit zakon.“

„Zakaj?“

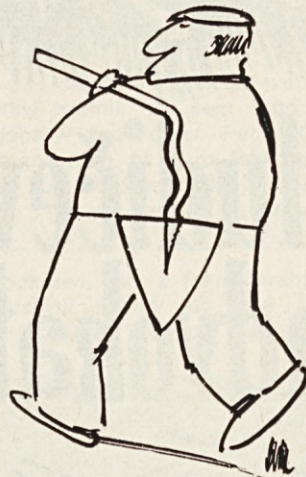
„Adamu ni bilo treba nenehno poslušati, koliko boljših mož bi lahko ona dobila, Evi pa ne, kako

dobro je znala njegova mama go-spodinjiti.“

„Glava me neprestano boli, ne spim, poln sem bojazni... Treba bo k psihiatru.“

„Saj si vendar sam psihiater.“

„Že, že, a jaz preveč računam za pregled.“

„Že vse leto se vozim s tem avtom, pa nisem doslej plačal za popravilo niti vinarja.“

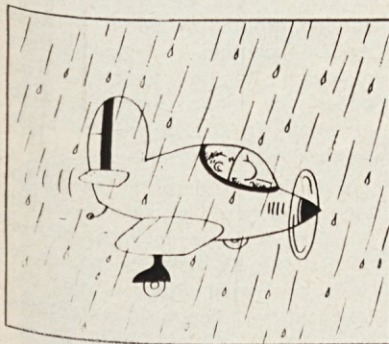
„Vem, so mi povedali v tvoji mehanični delavnici.“

Nekdo ogleduje slike na razstavi nekega slikarja. Potem gre k slikarju in ga vpraša:

„Kaj ste vi slikar?“

„Ja, sem.“

„Kako naj pa potem imenujem tiste, ki znajo slikati?“

Hudičev advokat

MORRIS WEST —
JOŽE ŠKERBEC

Angleški duhovnik monsinjor Blaise Meredith je zaposlen pri Obredni kongregaciji v Rimu kot „hudičev advokat“: to čudno ime je uradni naslov človeka, ki mora preiskati napake svetniških kandidatov in skušati prepričati razglasitev teh za svetnike.

Meredith zve, da ima raka in torej le še nekaj mesecev življenja. Kljub temu ga prefekt obredne kongregacije kardinal Evgen Marotta pokliče iz Londona v Rim in ga prosi, da bi kot branilec vere ali „hudičev advokat“ preiskal življenje nekega Giacoma Neroneja,

ki so ga komunistični gverilci zadnje leto vojne umorili v kraju Gemelli dei Monti, na skrajnem jugu Italije. V življenju Neroneja sicer ni bilo vse čisto, a ljudje so ga takoj po smrti začeli častiti kot svetnika.

„Tako strašno sem utrujen,“ je dejal Blaise Meredith.

„Pojdite domov in spočijte se,“ mu je svetoval živahno kardinal. „Jutri lahko odpotujete v Kalabrijo. Izročite poverilna pisma valentskemu škofu in začnite z delom!“

„Trd človek ste, Prevzvišenost!“ „Vsak dan umirajo ljudje,“ je okrutno odvrnil Marotta. „Nekateri se pogubijo, drugi se zveličajo, a delo Cerkve se nadaljuje. Sin moj, pojdite v miru in v božjem imenu!“

Naslednjega dne ob enajstih dopoldne je Blaise Meredith odpotoval iz Rima v Kalabrijo. Za prtljago je imel le majhen kovček s perilom, brevirjem, zapisnikom in predstavitvenim pismom, ki mu ga je izročil prefekt Obredne kongregacije za njegovo blagorodje škofa iz Valente. Čakala ga je deseturna vožnja in brzec je bil vroč, zaprašen in natrpan s Kalabrezi, ki so se vračali z romanja v sveto mesto.

Najubožnejši so se prerivali kot čreda v prepolnih vagonih drugega razreda, medtem ko so se ženske razkropile in napolnile s seboj in s svojo prtljago sedeže in prtljažnike prvega razreda. Meredith je bil stisnjen med čvrsto matrono v svileni obleki in temnopoltim duhovnikom, ki je glasno lizal cučerke iz mete. Na sedežu nasproti so sedeli kmet, njegova žena in štirje otroci, ki so žvrgoleli kot skržati in se zapletali med noge vseh. Okna so bila zaprta in zrak je bil zatohel in dušljiv.

Vzel je v roke brevir in sklenil, da se bo zbral in molil. Deset minut po odhodu z glavne postaje v Rimu se je že moral odpovedati tej nameri. Okuženi zrak mu je povzročal gnus in glava mu je boleče kinkala ob tresenju vlaka in

vreščanju otrok. Skušal je zadremati, a debelušasta ženska se je neugodno premikala v pretesni obleki in glasno žvečenje duhovnika mu je šlo na živce, da bi zakričal. Premagan in z bolečino v želodcu se je s težavo dvignil s sedeža in odšel na hodnik, kjer je ostal stoje, naslonjen na steno in zroč bežečo pokrajino.

Pokrajina je bila odeta v prvo pomladansko zelenje. Brazde, ki so jih naredili na zemeljski površini nalivi in veter in oranje, so bile pokrite s svežo travo. Umetniški omet na pročelju hiš je bil umit od dežja in pobeljen od sonca in celo razvaline vodovodov starodavnih rimskih podeželskih mestec so bile obrasle z mahom in svežim grmičevjem, ki je poginjalo med ostarelimi kamni. Ponavljajoči se čudež pomladanskega prerodenja je bil tu bolj izrazit kot v kateri koli drugi deželi na svetu. Ta zemlja je bila utrujena, izčrpana in opustošena skozi stoletja, z griči, izpranimi od dežja in vetra, s posekanimi drevesi, z usahlimi rekami in s tlemi, izkravavljenimi v tolikšni meri, da so bila spremenjena v prah. Pa vendar je zmogla ta zemlja vsako leto to kratkotrajno pa pogumno razkazovanje listja, trave in cvetja. Celó na hribih, strganih rebrih, preubožnih, da bi vzdrževala koze, so ostajale slabotne zelene ploskve kot spomin na preteklo rodovitnost.

Če bi mogli to zemljo pustiti počivati za nekaj časa, je pomislil Meredith, če bi se dalo rodovitna plemena preseliti za pol stoletja kam drugam, bi jo bilo mogoče obnoviti. A to se ne bo nikdar zgodilo. Rodovi se bodo še naprej množili, medtem ko bo zemlja pod njihovimi nogami umirala, resda počasi, pa vendar prenašlo, da bi jo tehniki in strokovnjaki za poljedelstvo mogli okrepiti.

Bežeča pokrajina, ki se je kopala v soncu, je začela utrujati oči. Ozrl se je po eni in drugi strani hodnika na tiste, ki so jih izrinili iz kupejev cigaretni dim, žal-tava salama, česen in vonj teles, ki se ne kopljejo. Opazil je ne-

apeljskega trgovca v kuharskih hlačah in kratkem jopiču in z bleščečim prstanom na grobem prstu; nemškega turista s čevlji z debelimi podplati in drago Leico; par Francozinj s ploskimi prsi; na balin ostriženega severnoameriškega študenta s pegastim obrazom in blizu stranišča par mladoporočencev z dežele, ki sta se držala za roke.

Ta dva sta pritegnila Meredithovo pozornost. Fant je bil kmečki sin z juga, temen kot Arabec, iskrih oči in izrazitih rok. Tenke bombažaste hlače so se mu oprijemale stegen in majca se mu je lepila na prsi, da je bila njegova čvrsta moškost prepričevalno vidna. Dekle je bilo nizko in temno kot on, čvrsto v pasu in v gležnjih. Stala sta si nasproti v ozkem hodniku, se držala za roke, slepa in gluha za vse drugo. Njuni vznemirjeni telesi sta se zibali ob rit-

mu vlaka. Njuna strast je bila očita, ni pa delala vtisa nujnosti. Fant se je šopiril kot petelin v zaupanju na svojo posest. Ona je kazala zadovoljstvo z njim in s seboj v mali zasebni večnosti mlade ljubezni.

Ko ju je Blaise Meredith opazoval, je začutil neko nejasno hrepenenje po preteklosti, ki je ni nikdar okušal. Kaj je on vedel o ljubezni, razen teološke opredelitve in krivde, o kateri so šepetali v spovednici? Kakšen pomen je imel njegov nasvet spričo te odkrite ljubezenske skupnosti, ki je po božjem hotenju vir življenja in jamstvo za človeško nadaljevanje? Kmalu, morda že to noč, bosta ležala skupaj v mali smrti, iz katere bo pognalo novo življenje, novo telo in nova duša. A Blaise Meredith bo spal sam, z vsemi skrivnostmi veselja, skrčenimi v suho miselno sklepanje v njegovi loba-

nji. Kdo je imel prav, on ali ona dva? Kdo se je bolj bližal popolnostim božjega načrta? En sam odgovor je bil, Evgen Marotta je imel prav. On, Meredith, se je bil umaknil iz človeške družine, ta dva sta hitela naprej, da jo obnovita in nadaljujeta.

Noge so ga začele peči in v križu ga je zbadalo. Bolečina v želodcu se je spet začela oglašati. Moral bo sesti in za trenutek počivati. Ko se je vrnil na sedež, je kalabrijski duhovnik pretirano doneče pridigoval:

„... Čudovit človek je sveti oče Pravi svetnik. Bil sem čisto blizu njega v baziliki sv. Petra. Če bi stegnil roko, bi se ga lahko dotaknil. Kar čutiš moč, ki jo izžareva.

(Dalje na 34. strani)

Podkoren, vas z lepo ohranjenimi alpskimi hišami ob dnu klanca pred državno mejo.

slovinci po evropi

anglija

Dobili smo sporočilo, da sta se 20. septembra lanskega leta *poročila* Gizela Magdič in Edwin A. Knight v cerkvi sv. Andreja v Worthingu. Želimo vso srečo!

Za *post in Veliko noč* boste našli sporede oziroma navodila v prilogi današnje številke „Naše luči“. Ako bi želeli kakšne spremembe, javite župniku!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — Po daljšem pričakovanju smo se v nedeljo, 1. februarja, prvič zbrali v „Slovenskem centru“ v Zollamtstraße 18, v pritličju. Prostor so bili nanovo pobeljeni.

Po maši v uršulinski cerkvi smo skoraj vsi odšli v naše prostore. Bilo je prav veselo in smo ostali do treh popoldne tam. Ob poskočnih vižah smo se tudi zavrteli, saj smo v predpustu.

Ko bo dokončno rešeno vprašanje, kdo vse ima pravico do lokala, se bomo dogovorili, kolikokrat na teden bo prostor odprt. Nameravano je, da bi bil center odprt v petkih popoldne in zvečer, dalje v soboto popoldne in v nedeljo po maši do večera. Marsikaj bo treba še nabaviti, da bo življenje v centru res prijetno. Zaenkrat je notri stara televizija, ki pa ima zelo dobro sliko, nekaj igralnih kart in tudi nekaj slovenskih plošč.

Tudi za oziroma proti žeji je poskrbljeno z raznimi pijačami. Počasi bo začela delovati tudi kuhinja, da bo mogoče s preprostimi jedili potešiti tudi lačne želodce. Prav tako je predvidena tudi knjižnica, ko bomo dobili še malo sobico. Pa tudi slovensko časopisje bo na voljo.

Dan pred sv. večerom je umrl v

Markovcih na Goričkem oče ge. Jošar Lovrenc Svetec. Žalujoči družini Jošar, ki rada pride med nas, izražamo vsi Linčani iskreno sožalje.

SALZBURŠKA

SALZBURG. — Letos je predpust dolg. Pa smo se kljub temu odločili, da bomo *pustovali* že v januarju.

V soboto, 24. januarja, smo se ob petih zbrali najprej k bogoslužju. Zavetiška cerkev je bila lepo zasedena. Po maši pa smo se odpeljali k „Jägerwirtu“, kjer smo preživeli vesel večer. Da je vse lepo poteklo, gre zahvala predvsem gg. bogoslovcem in študentom, ki so skrbeli za muziko in zabavo. Namesto g. Tratarja vleče harmoniko neutrudni g. Pavel Olip. G. Peter Zver je poskrbel za prostore.

Veseli smo bili, da so tudi naši rojaki iz Freilassinga prišli v res lepem številu na pustovanje. Prepričan sem, da ni bilo nikomur žal, da je prišel. Naša želja je, da bi lahko dobili kje v farnem domu prostor in bi pripravili vse v lastni režiji. Bi bilo še lepše in bolj domače. Vsem udeležencem in sodelavcem iskrena hvala za lep večer!

V nedeljo, 25. januarja, je bila v semeniški cerkvi *krščena* mala Julija, hčerka g. Franca Matjašiča in Otilije, roj. Slodnjak. Rojena je bila 23. decembra v Salzburgu. Krstil jo je naš znanec g. Ivan Olip. Po krstu se je veliko rojakov zbralo pri Matjašičevih in so preživeli lep večer ob pesmi in tudi za pod in na zob je bilo dovolj. Staršem k drugemu otroku iskreno čestitamo!

TENNECK. — Teneška *slovensko-hrvatska skupnost* je gotovo ena od teh, ki združuje na majhnem prostoru veliko ljudi.

To ima svoje sončne in senčne

plati. Lažje je skupno delo, pa tudi lažje pride do osebnih nasprotij med posameznimi rojaki. Treba je res veliko strpnosti, da ne gredo ljudje drug drugemu na živce. Čim bolj se bomo vsi prizadevali za dobre medsebojne odnose, tem bolj nam bo prijetno na tujem. Vsi moramo z dobrohotnostjo gledati drug na drugega in biti pripravljeni se udeleževati skupnega življenja, pa naj bo to v cerkvi ali pa v dvorani, ki nam jo podjetje daje na razpolago in je nekaj edinstvenega na Salzburškem.

Februarja smo se po maši malo poveselili v dvorani. Ni bilo sicer veliko ljudi, a razpoloženje je bilo prav prijetno in je rastlo z urami. Ko je bilo najbolj prijetno, smo se razšli.

V Žerovincih pri Ljutomeru so starši ge. Cimermanove praznovali 6. februarja *zlatu poroko*. Naj se ga. Frančiška Cimerman, ki rada sodeluje pri naši skupnosti, še dolgo veseli življenja svojih staršev!

Zaradi zdravja se je morala zateči v *bolnico* ga. Frančiška Ogorcev. Po nekaj dnevih se ji je pridružil v bolnici v Schwarzach še njen sin Bojan, ki je bil ranjen pri avtomobilski nesreči. Hvala Bogu, sta sedaj oba spet doma in na delu! Pozimi je res nevarno na cesti, o čemer pričajo stolčeni avtomobili in prevrnjeni tovornjaki.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Poroka: Nismo še poročali, da je g. Remo Podobnik iz Jemeppe-a že lani v juniju popeljal pred oltar svojo nevesto gđc. Graziello Perretto. Mladi mož po svojih starših, ki so zavedni Slovenci ter zvesti naročniki „Naše luči“ in mohorjevk, izhaja iz okolice Cerkna na Primorskem. Toplo čestitamo in želimo vso srečo!

Bolniki: Ge. Mariji Vivod, ki se zdravi v Waterschei-u, želimo, da bi se kmalu mogla vrniti na svoj dom. Vsi jo iskreno pozdravljamo. Enako pošiljamo pozdrave ge. Ani Trlep, ki se zdravi v Maaseiku.

„Vesela mladina“ in „Študentovski ansambel“ sta z lepim uspehom vodila zabavo na družabnem večeru upokojencev, ki so ga organizirali Belgijci. Čestitamo!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577 69 93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Cankarjeva proslava: Letos slavimo stoletnico rojstva velikega pesnika in pisatelja Ivana Cankarja, ki se je rodil 10. maja 1876 na Vrhniki. Njegovo stoletnico bomo proslavili v nedeljo, 21. marca, po maši, v dvorani poleg cerkve.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Akcija za naš dom v Parizu se aktivno nadaljuje. Za Veliko noč bo vsak dobil pismo, kjer bo podrobno opisano stanje ob koncu meseca marca.

Prispevke za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na:

Karmen Mertuk in Sandra Iljašič iz Pariza sta vedno veseli.

MISSION CATHOLIQUE SLOVENE

7, rue Gutenberg
75015 PARIS

C. C. P. (= poštni čekovni račun): PARIS 19.285.04 F.

MELUN

Skupna maša bo v nedeljo, 14. marca, ob devetih popoldne v poljski cerkvi v Dammarie (81 rue Adrien Chatelain).

PAS-DE-CALAIS in NORD

Postni čas nas spominja Kristusove žrtve za nas in nas pripravlja s pokoro na praznike vstajenja.

Duhovne obnove bodo na sledečih krajih:

Bruyion-Landas 7. marca ob 17. uri.

Arras, Sestre Sv. Duha, 14. marca, ob 17. uri.

Tourcoing (Rue Austerlitz), Pomočnice duš v vicah, 21. marca, ob 17. uri.

Armentières 28. marca N. D. de Lourdes ob 17. uri.

Lille, Bd. de la Liberté, Pomočnice duš v vicah, 4. aprila ob 17. uri.

Wingles, farna cerkev, četrtek, 8. aprila, ob 16. uri.

Fosse VIII, Vendin-le-Vieil, v petek, 9. aprila, ob 16. uri.

Cambrai v soboto, 10. aprila, ob 17.30.

Coisilles, 11. aprila, (cvetna nedelja) ob 17. uri.

Vsi ste lepo vabljeni k prejemu velikonočnih zakramentov in obnovi.

26. januarja je nenadoma preminila v Bruay-en-Artois ga. Frančiška Štainer, rojena Pietrus, v svojem 80. letu življenja. V petek pred svojim odhodom v večnost se je še oglasila pri svojih prijateljih, pa ji je utrujeno srce odpovedalo. Kot dobra mati se je žrtvovala za svoja otroka, ki jima je dala solidno vzgojo. Pogreb je bil v cerkvi sv. Jožefa, fosse 6, dne 29. januarja. Užaloščenima sinu in hčeri naše sožalje!

3. februarja je dobro pripravljena za pot v večnost preminila Pavla Miklič, roj. Prosenc. Smrt jo je dohitela v kraju Vimy, kjer je dolga leta stanovala v svoji skromni hišici. Dosegla je visoko starost 83. let. Rojakinja iz Zagorja ob Savi je s svojim možem Rudolfom prišla v Francijo leta 1924, torej pred 52 leti, kjer sta s trudom dobro vzgojila tri sinove. Pogreb se je vršil v farni cerkvi v Vimy 5. februarja ob ogromni udeležbi cele vasi. Naj se dobra mati odpočije od svojega truda! Žalujemo sinovom in sorodnikom doma in v Franciji naše iskreno krščansko sožalje!

VZHODNA LOTARINGIJA

Življenje naše Misije postaja zopet živahno:

Naš cerkveni zbor „Slomšek“ je zopet z navdušenjem prepeval božične pesmi, sedaj pa se vadi v petju krasne štiriglasne slovenske maše, delo našega g. dirigenta; za

Rojaki iz Loireta v Franciji, ko so se v oktobru zbrali ob našem novomašniku Francetu Krampaču.

V *Marcillat-en-Combraille* (Francija) se tudi od časa do časa zberemo, ne tako številni, pa zato bolj goreči...

Veliko noč in 1. majnik mora biti vse pripravljeno.

Zaradi slabotnosti podpisanega so naše lepe svete maše samo v Merlebachu: udeležba je odvisna od vremena.

Težko nam je zopet poročati o naših rajnih v tem času:

6. jan. je odšel v večnost po svoje plačilo naš rojak Rudolf Rižnar v 67. letu; kamen na pljučih mu je skrajšal življenje na svetu; 8. jan. je bil cerkveno pokopan v Merlebachu.

8. januarja smo izgubili dobrega krščanskega moža Antona Urbajsa, ki je bil zgledni oče v veri in delu. Dva dni nato je bil pokopan v Ham s. Varsberg blizu Creutzwalda.

24. jan. je bil pokopan v Freydingu Jožef Selevšek, 55 let star, umrl 22. januarja. Zapustil je štiri otroke, katere je lepo vzgajala njegova žena Helena.

29. jan. je umrl v Creutzwaldu rojak Franc Kristovič, 67 let star.

30. januarja pa je umrla v Merlebachu 93 let stara Franciška Haag, ki je hodila, dokler je mogla, vsako nedeljo k slovenski maši v Merlebachu in rada pomagala naši Misiji.

Vsem rajnim želimo večno plačilo v nebesih, sorodnikom pa izražamo naše sožalje!

Veliko veselje pa je naredil svojim staršem in sorodnikom mali Štefan, sinko Franceta Povh in matere Jožefe, ki je bil krščen

14. februarja v župni cerkvi v Merlebachu. Božje Dete naj pridno de te varuje, da bo srečno in delalo trajno veselje svojim dobrim staršem!

Pisarna naše Misije je zopet odprta. Svete maše se vrsté redno v Merlebachu, Hospice Ste Elisabeth, vsako nedeljo ob 10. uri, maše v kolonijah pa bodo oznanjene šele v mesecu aprilu — povsod pred Veliko nočjo.

Vse naše bolnike sporočite, prosim, naši Misiji ali po listku ali osebno.

Vsem dragim rojakom in prijateljem raznih narodnosti se še ponovno prisrčno zahvaljujem za vse obiske in dobrote, ki mi jih še vedno izkazuje v mojem okrevanju.

Iskreno vas pozdravlja
vaš Stanko iz Merlebacha.

OBVESTILO

Že sedaj opozarjamo vse rojake, da bomo 1. majnika v Habsterdicku ob navzočnosti škofa dr. Leniča iz Ljubljane proslavili *zlatomašo* (petdesetletnico mašništva) našega priljubljenega g. msgr. STANKA GRIMSA. Rezervirajte ta dan za naše skupno srečanje!

Čestitka: Gospodična *Dragica Bobik* iz Oberhausna je v mesecu januarju opravila zadnje strokovne izpite in dosegla priznani in upoštevani poklic kemičnega laboranta. Iskreno čestitamo njej in njenim domačim! Njej pa posebej želimo, da ostane še naprej ena najpridnejših članic našega Slovenskega mladinskega kluba in nas pri ansamblu „Mladih vasovalcev iz

Slovenski misijonar p. Evgen Ketiš v Kanté (Togo, Afrika) piše: „Tako sem sedaj opremljen za oznanjanje božje besede — evangelija — po dobroti vas vseh.“

Porurja“ še nadalje s svojo harmoniko razveseljuje na naših prireditvah.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Nekaj so grozili s splošnim „štrajkom“ zato sem se z ženo iz Biarritz brž odpeljal domov. Res, v Parizu so vlaki še vozili, metro in busi so pa že stavkali. Na vso moč sva bila vesela, ko sva pred postajo Austerlitz zagledala preč. gg. Čretnika in Flisa, ki sta naju z avtom prepeljala na postajo „Est“. Imeli smo še dovolj časa za kramljanje.

Morda se mi bo še kdaj nudila prilika, da vam bom povedal, kako je neka žena „osladila“ potico s soljo, za kar sta pa prevzela vso krivdo nase omenjena dva gospoda. Prehitro je zvočnik naznanil odhod našega vlaka. V Metzu so naju gostoljubno sprejeli in pogostili Aljevičevi in Berdenovi. Na kosilo, ki je bilo pravi „banket“, je prišel tudi č. g. Dejak. Povedal je, da je msgr. Grims boljši in da deloma že opravlja svoje delo med verniki, zato nisva šla v Merlebach.

Kmalu po prihodu v Tucquegnieux sem ugotovil, da bi morala še ostati v Biarritzu, kjer je toplo, tukaj se je pa zima šele v drugi polovici januarja resno uveljavila.

Ko sem hotel oddati to pismo na pošto, je nepričakovano stopil v

moje stanovanje msgr. Grims vselega obraza in dobre volje kakor zmeraj. Prvega maja bo bral v Habsterdicku zlato mašo, pridigal bo pa škof Lenič. Kdor le more, naj se takrat udeleži te izredne slavnosti.

NICA

V februarju smo se morali za slovensko mašo zbirati v drugi kapeli, ker so kapelo, v kateri se redno zbiramo, obnovljali. Po opravljenih obnovitvenih delih se sedaj v postnem času spet moremo zbirati k slovenski službi božji v lepo obnovljeni kapeli.

S pepelnico (3. marca) katoliško bogoslužje uvaja postni čas. Takrat nas mašnik pospě s pepelom in nam pove pomenljive besede: „Pomni, človek, da si prah in da se v prah povrneš!“ — Ob tem obredu naj bi se tudi mi v polnosti zavedali svoje ničnosti in v ponižanju dosegli odpustčanje grehov ter plačilo, ki je obljubljeno spokorjenim.

Ne pozabimo, da je na pepelnico in veliki petek strogi post; na ostale petke v postnem času pa se zdržujemo mesne hrane! — Ob nedeljah prihajamo k slovenski službi božji in za veliko noč opravimo dobro spoved!

Na svečnico je Listerova družina iz Ariane doživela vesel dogodek: dobili so vnuka. Čestitamo in se pridružujemo njihovem veselju in želimo, da bi se otrok zdravo razvijal in tudi čimprej zaživel božje življenje.

Ta mesec je praznik sv. Jožefa: vsem Jožetom in Jožicam čestitamo in želimo, da bi jih njihov nebeški patron spremljal s svojim varstvom v življenju in nam vsem izprosil milost srečne zadnje ure.

italija

RIM

25. januarja smo rimski Slovenci praznovali *stoletnico rojstva Ivana Cankarja*. V kapeli sester na Via Botteghe oscure je bila maša, nato pa v dvorani akademija s pet-

jem, recitacijo in nekaj mislimi o Cankarjevi osebnosti.

15. februarja smo priredili *izlet v sneg*, 22. februarja pa *tombo*.

nemčija

ESSEN-MOERS-OBERHAUSEN

Naše veselje in naše bolečine (v premislek na pragu novega leta): Slovenci v Porurju doživljamo veselje in tolažilne trenutke, ko se srečujemo z rojaki, ki so ostali zvesti veri in jeziku. Naša srečanja pri slovenskih mašah v Essnu, Oberhausnu, Castrop-Rauxelu, Dortmundu in Moersu pričajo o tem. Posebno v Moersu je udeležba nadvse pohvalna. Komaj se uvaja slovensko bogoslužje, pa je npr. pri zadnji polnočnici sodelovalo več kot dvesto rojakov.

Toda, kje ste pa drugi Slovenci? Ostalih dvesto v Oberhausnu, vsaj sto še v Castrop-Rauxelu, najmanj še tristo v Dortmundu? Ali ni čudno? Kadar prideš na obisk h kaki prav oddaljeni slovenski družini, slišiš govorjenje: „Kaj se mara Slovincem, ko pa imajo vsako nedeljo ali vsaj vsak mesec slovensko mašo! Ko bi bili mi malo bliže...“ Ali nas spet pokopuje čudna življenska logika: Kar imaš, ne znaš ceniti?

Posebno bolečino občutimo prav sedaj, ko se nekateri prijavljajo za *slovensko birmo*, ki bo letos 2. maja v Düsseldorfu. Si predstavljate? Slovenska maša bo, slovensko petje, pridiga, molitve — otroci-birmanci pa bodo morda razumeli le vsako deseto besedo, svojih ust pa niti odprli ne bodo. Birma je zakrament, ki človeka potrdi, da postane še bolj zvest svojim idealom: Bogu, Cerkvi, slovenstvu, domovini itd., da se bori zato, da raje utрпи gmotno škodo, idealov pa ne zataji.

Izrabimo vsako priliko in utrjujmo svojo krščansko in slovensko zavest: slovensko mašo, tisk, šolo, prireditve itd. Starejši rod Slovencev je ostal zvest skozi desetletja; tisti, ki so prišli pred prvo in pred drugo vojno, še danes

držé. Zato s posebnim spoštovanjem stojimo ob svežih grobovih pravkar umrlih dveh slovenskih mater.

V Gladbecku je umrla Pepca Plahuta 4. januarja letos v 84. letu starosti. Bila je ena najstarejših Slovenk v tem kraju. Rodila se je 6. 3. 1892 na Lešah pri Prevaljah na Koroškem.

Kar trikrat je prišla z možem po več let v Porurje, prvič že 1912, drugič 1923 in tretjič 1951. Pomeni, da je z vsemi tremi generacijami stoletja hodila s trebuhom za

Pokojna mati Pepca Plahuta iz Gladbecka.

kruhom. Rodila je šest sinov in zapustila trinajst vnukov in dvanaest pravnukov (trinajsti je pravkar na poti).

Velika udeležba pri pogrebu je pokazala, da je bila priljubljena tako pri odraslih kot tudi pri mladini. Zelo rada je prihajala med Slovence, posebno na prireditve v Essen. Tudi „Našo luč“ je mnogo let redno prejemala in natančno prebirala. Naše gore list torej se je odtrgal, da bo znova ozelenel v večnosti pri Bogu.

† Katica Kolmanič, vzorna mati iz Dortmundu (Holzwieckede).

Pri Dortmundu je umrla Katarina Kolmanič 8. januarja letos v 45. letu starosti, pokopali pa smo jo 13. januarja na pokopališču v Holzwieckede. Vzorna družinska mati in žena je zapustila žalujočega moža Viktorja in tri otroke: Katico, Vilija in Fridlija.

Čeprav je bila še nepoznana v tem kraju, se je nabralo čez sto pogrebcev in več kot tretjina Slovencev. Poleg dragih sorodnikov ji je v času bolezni — sedem mesecev je hiral za trebušnim rakom — stala ob strani požrtvovalna nemška družina Neugebauer iz Bismarkstr. 31 g. Naj ji gre s tega mesta posebna zahvala!

Pokojnica je bila rojena 3. aprila 1931 v družini Mulej v Zg. Kungoti, Plintovec 176. Leta 1957 je prišla z možem v Avstrijo, potem pa takoj odpotovala v Avstralijo. Leta 1972 jih je hrepenenje, da bi bili bliže domovini, prignalo na Westfalsko. Sedaj je draga mati dosegla še boljše, nebeško domovino!

KÖLN

Znak življenja je življenje samo. Izraz našega skupnega življenja pa je gotovo *nedeljska maša*. Vsi smo izšli iz družine. Živimo v svoji mali družini in v veliki družini

ljudi, s katerimi delamo in se dnevno srečavamo.

V družini je tam sreča doma, kjer se imajo radi. Premočno smo izpostavljeni krivi reklami javnega mnenja in ostalih družbenih občil. Tu je važnejše vse kaj drugega in ne naši medsebojni odnosi. To, kar je najvažnejše — važnejše od zaslужka, uspeha, važnejše celo od zdravja — slišimo in skušamo živeti pravzaprav edino le pri maši. Bog je vendar najvažnejši. Kjer je dobrota, tam je Bog. Maša je povabilo in naročilo, da živimo v medsebojni dobroti. „To delajte v moj spomin!“ Bog je dovolj močan, da naši dobri volji pomaga. In Bog nam daje to moč v prvi vrsti pri sv. maši.

Pri maši smo povabljeni in, ko se vidimo, drug drugemu pomagamo, da se ponovno odločamo za Boga — za dobro. Maša je nekaj tako lepega, neizraznega, saj ostane skrivnost naše vere. Maša se nadaljuje zunaj cerkve v manjši in večji družini ljudi, s katerimi živimo skupaj. Živeti moramo v medsebojni dobroti in ljubezni.

Prav je, da povemo, kako duhovniki čutimo te naše tako raztresene slovenske skupine, družine, kam polagamo svoj poudarek

v tem našem na zunaj tako razbitem in včasih neuspešnem delu.

V *Hildnu* zasluži ponovno vse priznanje zvesta četa „malih škrančkov“. Vsako soboto pricvetajo in se zbirajo rdeča lička in mlada grla tam pred Jugendheimom. Najprej si povemo, kako smo bili pretekli teden pridni. To je že bolj zanimivo od kavbojskih trikov. Mali Arno je obrisal mami krožnike. Pri tem je enega razbil. Mama se pa ni nič jezila. Da je Arno priden, je več vredno kot en krožnik.

V *Krefeldu* je bila januarska maša neverjetno dobro obiskana. Gromko je odmevala skupna prošnja, naj nam betlehemske Dete blagoslov svoj sveti dá.

V *Hildesheimu* je gotovo daleč najboljše obiskana nedeljska maša — seveda primerjalno gledano na približno celotno število rojakov. Ako bi v tem tekmovali, je Hildesheim na prvem mestu.

V zadnjem času se je naša *krstna knjiga* spet bolj napolnila. Največ dela po številu malih kričavev imajo starši tokrat v *Solingu*. Klicali pa jih bomo:

Sandi, sin Anite in Franca Bukovič; Klavdija, hčerka Lojzke in

V *Wipperfürthu* je mesto pripravilo tujim delavcem skupni dom. Po sobotni maši smo se zbrali v njem in zapeli: „Pa kol'kortol'k, pa kol'kortol'k'...“

Vinka Korber; Heidi, hčerka Marije in Jakoba Belak; Danijel, sin Zdenke in Iva Fürst; Vili, sin Terzije in Rudija Lipovšek.

V *Hildnu* imamo Marijo, hčerko Marije in Lovra Cener, in Danijela, sina Barice in Rudija Belačič.

V *Krefeldu* smo krstili Rosemarie, hčerko Neže in Stanka Puhman, in Moniko, hčerko Ane in Alojza Sobočan.

V *Wipperfürthu* so prinesli h krstu Suzano, hčerko Rozalije in Štefana Šestan, ter Miroslava, sina Mirke in Marjana Cizej.

V *Eschweilerju* je bil krščen Kristijan Kranjc, sin Jožefine in Franca.

STUTTGART-okolica

Slovenci v farni svet: V začetku marca bodo v škofiji Rottenburg volitve v farne svete. Krajevni škof

želi, da so v teh svetih zastopani tudi tuji delavci, saj jih je po več župnijah več kot 15% prebivalstva.

Slovenci smo se odločili, da predlagamo svoje kandidate v treh farah, kjer smo bolj znani. V Stuttgartu bosta nastopila naša kandidata v farah Sv. Konrada in Sv. Duha v Esslingenu pa v fari Sv. Elizabete. Samo s slovenskimi glasovi seveda ne bodo mogli biti izvoljeni, ker smejo voliti samo ljudje, ki stanujejo v teh farah, tujci ali domačini. Računamo pa, da bodo naše kandidate podprli tudi nemški katoličani-volilci.

Spomini, kam hitite: V januarju smo na štirih krajih obujali spomine na prireditve v preteklem letu oziroma pred desetimi leti. V Esslingenu smo gledali film o „Binokostnem srečanju 1975“, v Stuttgartu in v Heilbronnju pa film o praznovanju materinskega dne, prvega obhajila in Miklavža.

Kako je bilo pred desetimi leti v Öhringenu, pa smo zvedeli iz skioptičnih slik, ki nam jih je pokazal v Forchtenbergu gospod Demšar iz Öhringena. V Öhringenu je bilo pred desetimi leti precej Slovencev in prav lepo so se imeli. Odličen inštrumentalni kvartet in dobri pevci so privabili rojake od blizu in daleč. Tudi domačih ohceti v tistem času ni manjkalo.

H krstom čestitamo: V Stuttgartu Alojzu Vajdič in Mariji k sinku Marku ter Antonu Celec in Elizabeti k sinku Igorju. — V Esslingenu Petru Vaupotič in Heleni k hčerkici Klavdiji. — V Aalenu Karlu Kaučič in Ljubici k sinku Milanu. — V Schwieberdingenu Marja-

Spominska fotografija: Slovenski romarji iz Nemčije, 16. februarja 1975, pred mozaikom „Slovenske Marije“ v Nazaretu.

12. februarja 1975: Slovenski romarji gredo z Oljske gore v vrt Getsemani. Zadaž na hribu Jeruzalem.

nu Intihar in Francki k hčerkici Helenici.

Kronika iz leta 1975: Na našem področju smo mesečno razposlali 1300 izvodov „Naše luči“ in 125 izvodov „Ognjišča“; „Družine“ smo imeli naročene samo 15 izvodov, ker jo mnogo rojakov dobiva naravnost od doma. Mohorjevih kolekcij je šlo med naše ljudi 50, Pratik 200, drugih knjig so ljudje pokupili okrog 100. Med najbolj brani knjigami je bila tudi v preteklem letu Mauserjeva trilogija „Ljudje pod bičem“.

Krstov smo imeli 70, porok pa 8. Raznih prireditev in družabnih

V tej cerkvi presvete Trojice (Heiligste Dreifaltigkeit) v Sindelfingenu bo na binkoštno nedeljo letos sveta maša ob srečanju Slovencev iz južne in srednje Nemčije.

večerov se je udeležilo nad 4000 ljudi.

OSNABRÜCK

Tudi na severu se je povečala slovenska skupnost za enega člana. *Krščena je bila* Ljubica Šolič v Osnabrücku. Staršem čestitamo in želimo naj jim punčka pripravi mnogo srečnih ur!

LICH

Poročila sta se g. Rudolf Škorjak in gdč. Gabrijela Klös. Mlademu paru čestitamo in želimo na življenjski poti božjega blagoslova!

FRANKFURT

Z novim letom smo tudi tu zbrali prvo veroučno skupino. Za začetek je odziv kar dober. Prav bi bilo, da bi se starši zavedali, da je tudi verska vzgoja priprava na

življenje, saj omogoča otrokom pravilno gledanje na svet in njegova vprašanja. Slovenski pouk se vrši vsako prvo in tretjo soboto ob 16. uri v našem uradu (Textorstr. 75). Vabljeni še novi!

Tudi *pevski zbor* je spet oživel. Vse ljubitelje petja vabimo k pevskim vajam. So vsak petek ob 19. uri.

BAVARSKA

MÜNCHEN

Naša *maša* ostaja slej ko prej tista priložnost, pri kateri se nedeljo za nedeljo srečujemo. Ko bi bilo pri mnogih naših rojakih malo več dobre volje, bi bila lahko cerkev ob teh mašah vselej čisto polna.

Slovenska tečaja za predšolske in šolske otroke sta čas recitiranja in petja, barvanja in modeliranja, risanja in izrezovanja, pisanja, in učenja na pamet, pripravljanja za nastope in vzgoje k lepoti. Nekateri starši pripeljejo otroke vsako pot brez izjeme. Drugi se sčasoma utrudijo. Tretji pa ali otrok ne morejo voditi ali pa ne uvidijo koristnosti tečajev. Najbolj so seveda oškodovani otroci sami.

Naše pustovanje se je vršilo med tiskanjem te številke Naše

Mladinski instrumentalni kvartet v Stuttgartu, ki je nastopil lani na „vinski trgatvi“ in na Miklavževem večeru.

luči, zato bomo mogli poročati o njem šele drug mesec.

Krščena je bila Tanja Bonča, hči Stanislava in Marjete, roj. Košec. Staršem čestitamo, punčki pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

Drugo nedeljo v januarju je mladinski pevski zbor „Škrjanček“, ki ga vodi g. Ad Hamers, slavil tretjo obletnico svojega uspešnega delovanja. Mladina je s starši in prijatelji napolnila šolsko dvorano na Adenauer laan v Nieuw Einde.

Pri službi božji sta prepevala „Škrjanček“ in „Zvon“. Po maši je „Škrjanček“ priredil koncert slovenskih narodnih pesmi. Pel je dvoglasno. Ljudje so bili navdušeni nad lepim napredkom, ki ga je „Škrjanček“ pokazal od lanskega leta.

G. Hamers je upravičeno bil ponosen na svoje mlade pevce, katerim že več let posveča ves prosti čas. Že pred 20 leti so napovedovali, da bo kulturno in narodno življenje Slovencev na Nizozemskem kmalu zamrlo. Pa je po za slugi slovenskih in holandskih sodelavcev to življenje seglo v višine, ki jih doslej še nismo poznali.

Po službenem programu je g. Hamers pokazal svoj film o našem

družabnem življenju. Mladi Oto Žardona pa nam je na harmoniko lepo zaigral venec narodnih. Naš šolski odbor je vso dvorano pogostil s pecivom, kavo in čašo vina. Iskreno se zahvaljujemo g. Hamersu, odboru in vsem sodelavcem.

Drugo soboto v februarju je Slovenska folklorna plesna skupina imela svojo letno prireditev. Igral je ansambel Slavka Strmana. S plesom so nastopili starejši in mlajši in želi navdušeno priznanje nabitoto polne dvorane v Heerlerheide.

Med drugimi častnimi gosti se je proslave udeležil tudi g. župan iz Warnsvelda z gospo, ki je naši plesni skupini izročil darilo v spomin na tekme plesnih skupin, ki so se za provinco Limburg vršile v njegovi občini in kjer sta obe naši skupini odnesli prvi mesti.

Večer je bil lepo organiziran in je potekel v najlepšem razpoloženju. Slovenska folklorna plesna skupina na Nizozemskem sedaj vé iz izkušnje, da ima veliko število prijateljev. Priznanje občinstva naj ji služi v pobudo za prihodnje napore!

švedska

Minila sta že dva meseca in pol, kar se je p. Sodja poslovil iz Švedske. Iskrena hvala za ves trud in

P. Janez Sodja pri maši na Švedskem.

požrtvovalnost in za vse dobro, ki nam ga je storil!

Res ni nikakršnega dvoma, da smo se Slovenci, ki živimo tu na severu, močno razživeli. Oprijemljiv dokaz za to je bila nenavadno velika udeležba naših rojakov pri *binkoštnem srečanju* lanske leto v Vadsteni. Sleherno oko se je orosilo ob pogledu na prenapolnjeno dvorano, kljub temu da je bil čas za nas tako skromno odmerjen.

Prepričana sem, da je srčna želja vseh Slovencev na Švedskem, da bi nam postalo letno srečanje v Vadsteni naša božja pot. Tako bi se mogli vsako leto vsaj enkrat med seboj srečati.

Za letos je predlagan kot datum srečanja 1. maj. Predlog se mi zdi zelo primeren. Maj je ja najlepši mesec v letu. Spomnimo se le, kako smo včasih v tem mesecu hodili k šmarnicam in peli naše prelepe Marijine pesmi! Kako lepo bo, če nam bo po dolgem času spet dana možnost, da vsi skupaj zapojemo kakšno šmarnično pesem!

Anica Welander

prof. Willemsa, g. Rudija in go. Mi-
jo Garaj, go. Cilko Robek ter g.
Franca Jančiča z go. Rezi.

Mešani zbor
„Zvon“
v Holandiji
je slovesno
praznoval
srebrni jubilej
zvestega
sodelovanja
štirih svojih
pevcev. Slika
predstavlja
(od leve na
desno)
povodjjo

Naši šoloobvezni otroci so veseli, da imajo 14-dnevne zimske počitnice. Snega za smučanje in sankanje imajo dovolj, da se lahko pripravljajo za bodoče olimpijske tekmovalce. Želimo jim prijetne počitnice.

V februarški številki „Naše luči“ čitamo, da je več naših rojakin in rojakov zapustilo to solzno dolino na ta ali oni način. Hvala Bogu, da pri nas v Švici nismo imeli teh slučajev. *Umrl je* samo en novorojenček v Amriswilu.

V *bolnišnici* pa jih je moralo iskati zdravniško pomoč več oseb ali za operacijo slepiča ali nalomljenih kosti in podobno. Najtežjo operacijo pa je moral prestati naš rojak iz Liechtensteina-Chaana Janko Kramberger od Sv. Benedikta v Slovenskih goricah. Želimo mu, da bi lahko kmalu zapustil bolnišnico in da bi mu njegovo srce v bodoče ne delalo težav.

V Zürichu bodo z marcem *obnavljali cerkev Guthirt*, kjer imamo Slovenci naše slovensko bogo-služje. Kripta nam bo še v naprej na razpolago, prikrašani pa bomo za dvorano, ki bo za čas obnove cerkve služila za službo božjo. Bili smo v skrbih, kje bomo imeli materinski dan in druge prireditve v maju, ko pride g. Ciril Turk iz Stuttgarta za Vnebohod, da nam pokaže film lanskega binkoštnega srečanja.

Tudi za te *prireditve* je že urejeno. Župnik župnije Maria Lourdes v Seebachu nam je obljubil dvorano za naše prireditve. O tem boste še posebej obveščeni.

Pri sv. krstu so postali božji otroci: Nataša Pernuš, hči Viktorja in Milene, roj. Ložar; Robert Ovčar, sin Alojza in Eme, roj. Kolar; Aleksander Janko Hatunšek, sin Janeza in Genovefe, roj. Šumer; Boris Bajt, sin Jožeta in Marije, roj. Pavec; Borut Šolar, sin Franca in Milke, roj. Jäger; Mario Hobel, sin Johana in Ljudmile, roj. Rašun.

Zakonsko zvezo so sklenili in si

obljubili zvestobo: Jožef Vivod in Štefanija Šalamun; Maks Wattenhofer in Nada Majda Vršič. — Čestitamo!

slovinci ob meji

KOROŠKA — Diskriminacija koroških Slovencev na šolskem področju še zmeraj ni preteklost. Slovenski otroci na Radišah nimajo pouka v materinščini in otroci iz Šmarjete pri Velikovcu pa niti verouka nimajo v svojem jeziku. To je potrdil celo Deželni šolski svet. — Tradicionalni „Slovenski ples“, letos že petindvajseti, ter „Ples Slov. gimnazije“ sta dobro uspela. Obe prireditvi sta bili v Delavski zbornici v Celovcu. — „Mladi rod“, mladinski list za slovensko šolsko mladino, ki ga izdajajo slovenski koroški učitelji, že 25 let opravlja svoje narodno vzgojno poslanstvo na Koroškem. — V Spodnjih Libučah so odkrili spomenik pokojnemu narodnemu delavcu Lovru Potočniku. Besedilo za spomenik je sestavil ravnatelj Študijske knjižnice na Ravnah, dr. Sušnik. — V Bilčovsu je bil seminar osrednjih organizacij koroških Slovencev: Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij. Tema seminarja je bilo načrtovano preštevanje in ugotavljanje slovenske narodne manjšine na Koroškem. Udeleženci so se jasno izrekli proti temu koraku, ker je proti vsem določilom državne pogodbe. — Lutkarji, člani Koroške dijaške zveze (KDZ) že nekaj časa uspešno prirejajo lutkovno igró „Meh za smeh“ za otroško mladino. Pozna jih otroška mladina od Brda pa do Pliberka. Nastopali pa so že tudi v Murski Soboti in v Trstu. Čestitamo jim in upamo, da bodo s svojim tako važnim delom in kulturnim ustvarjanjem nadaljevali in razveseljevali mlado in tudi staro po naših krajih. — Osrednje glasilo Socialistične stranke „Arbeiter Zeitung“ piše v eni izmed svojih števil, da je Avstrija dolžna, da izvede vsa določila državne pogodbe brez kakršnegakoli ugotavljanja Slovencev in Hrvatov.

Nadalje pravi pisec članka, da so koroški Slovenci že tisočkrat dokazali, da so dobri Avstrijci. — Na žalost se je spet pokazalo, da s krogi, ki so blizu koroškemu Heimatdienst-u (KHD) ni mogoče pametno govoriti, kaj šele z njimi sodelovati! Zadnji primer za to žalostno dejstvo je bila diskusija, ki jo je priredil Solidarnostni komité za pravice koroških Slovencev. Tema diskusije je bila: „Zakaj proti ugotavljanju manjšine?“ in je bila v Delavski zbornici v Celovcu. — V Globasnici so imeli v gosteh faro mladino iz Železne Kaple. Nastopila je z Molierovo veseloigro „George Dandin“. Prireditelj je bilo domače kulturno društvo. — Društvo „Edinost“ iz Štebna v Podjunu je na novo ustanovilo moški zbor. Želimo mu dovolj potrdilnosti in mnogo uspehov! — V Tinjah so se srečali na strokovnem tečaju čebelarji. Govorili so o tem in o onem v zvezi z bečelami, kot pravijo na Koroškem. Upamo, da jim bodo bečele letos več strdi pridelale kot lani. — Brutalni napad na Posojilnico v Borovljah je zelo razburkal duhove. Hvala Bogu pa je varnostnim organom, tako avstrijskim in jugoslovanskim, uspelo, da so v skupni akciji izsledili oba storilca, delavca na Golniku. Žrtvi tega napada, g. Hanzeju Užniku želi „Naša luč“ hitro okrevanje! — Da Selani tudi kulturno postavijo moža, so pokazali, ko so igrali igró „Revček Andrejček“. Igra je uspela. — V Celovcu je 26. januarja umrl v 67. letu starosti cistercijan, p. Metod dr. Turnšek. Pokojni je bil po rodu iz okolice Ptujja. Še mlad je prišel k cistercijanom v Stično, kjer se je po naročilu tedanjega opata p. dr. Avgušтина Kostelca predvsem posvetil liturgičnim vprašanjem. Začel je izdajati prvo slovensko liturgično revijo „Božji vrelci“. Višek je dosegel z izdajo prvega slovenskega „Rimskega misala“, ki je izšel v Ljubljani med vojno. Pred levim fašizmom se je leta 1945 umaknil na Primorsko in po desetih letih prišel na Koroško, kjer je bil do smrti župni upravitelj na Rebrici pri Železni Kapli. Tudi literarno se je veliko udeleževal. Pokopan je bil na samostanskem pokopališču v Stični na Dolenjskem.

GORIŠKA — Brez zunanega praznovanja je šla mimo 30-letnica, kar je začel v Gorici izhajati prvi povojni katoliški tednik „Slovenski

Primorec", ki ga je po treh letih zamenjal še sedaj izhajajoči in neustrašeni „Katoliški glas“. — V Zgoniku so zaključili božične praznike z uspehim koncertom božičnih pesmi v cerkvi in z nagrajevanjem najlepših jasic na praznik sv. Treh kraljev. — V dvorani gooriške baročne palače Attems je Slovenski oktet priredil koncert različnih pesmi. Dvorana ni mogla sprejemati vseh, ki so želeli biti pri koncertu. Koncert je res lepo uspel.

TRŽAŠKA — Neki nestrpnež je motil polnočnico pri Sv. Jakobu v Trstu: telefoniral je namreč, da je v cerkvi nastavljen bomba, kar se je izkazalo, da ni res. — V januarju so bili zastopniki „Slovenske skupnosti“ iz Julijske Benečije na obisku na Južnem Tirolskem, kjer so se pogovarjali z južnotirolsko ljudsko stranko o manjšinskih problemih. — V Trstu je izšla nova številka revije „Zaliv“, v kateri pisatelja Rebula in Pahor odgovarjata na politično nevihto, ki jo je povzročila v republiki Sloveniji njuna knjiga ob 70-letnici prof. Kocbeka. — Slovensčina je v tržaškem občinskem svetu še vedno prepovedan jezik. Ko je zastopnik Slovenske skupnosti hotel govoriti v slovenščini, ga je župan prekinil in mu prepovedal uporabljati ta jezik. — V tržaški Rižarni so na slovesen način položili v steno nekdanje krematorijske peči pepel tam zgorelih žrtev v zadnjem obdobju druge svetovne vojne. Blagoslov in govor je bil tudi v slovenščini.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — V Ljubljani rojeni Emil Lajovic je prvi emigrant in prvi nebritanskega porekla, ki je dosegel senatorsko čast in postal član avstralskega parlamenta. „Slovenec sem bil rojen — to hočem ostati tudi kot senator,“ je izjavil po izvolitvi. Slovenski verski centri so priredili v Kew-u prvi vseavstralski koncert slovenske

mladine, združen s tekmovalcem in izborom zmagovalcev. Med ansambli je zmagala „Drava“ iz Melbourne, med samostojnimi pevci pa Suzana Pekol.

ARGENTINA — V Buenos Airesu je konec januarja umrl tajnik „Zedinjene Slovenije“ Vinko Cuderman. Pokojni je bil iz šentpeterske fаре v Ljubljani. Doma je deloval pri telovadnem društvu „Orel“, potem v katoliški „Zvezi združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv“. V času okupacije se je pridružil „Slovenski legiji“, ki se je borila proti okupatorju in komunistični Osvobodilni fronti. Po zlomu leta 1945 je šel v tujino in se dokončno naselil v Argentini, kjer je bil delaven član katoliških združenj med Slovenci v Argentini. — Leposlovne nagrade iz sklada pok. prof. dr. Ignacija Lenčka so bile podeljene: tretja nagrada slovenskemu misijonarju jezuitu Vladimiru Kosu iz Tokia za novelo „Ignatius Summerville“, Tonetu Mizeritu iz Buenos Airesa za črtico „Buenos Aires 22“ in Jožetu Krivcu za novelo „Zemlja umira“. — Lazarist g. Franc Sodja je izdal v Argentini novo knjigo z naslovom „Glejte, že sonce zahaja“. Knjiga je izšla v založbi Baragovega misijonišča v Buenos Airesu.

KANADA — Slovensko letovišče je bilo tudi v zimskih mesecih odprto za tiste, ki gojé zimski šport (sankanje, drsanje in smučanje). — Torontski Slovenci hočejo ustanoviti lastni dom za svoje stare in onemogle. V ta namen se je osnoval že pripravljajni odbor. — Slovenski športni klub v Torontu je praznoval pred nedavnim 15-letnico obstoja. Ob tej priložnosti so priredili v dvorani župnije Brezmadežne slovesen banket.

ZDA — Slovenci imajo na področju Clevelanda deset svojih narodnih domov. V „Baragovem domu“, ki so ga prenovili, so pripravili razstavo slovenskih knjig in plošč. V domu so tudi napravili novo slovensko pisarno. — Slovenski radijski plesalci v Chicagu prirejajo lepo uspele nastope, enkrat v narodnih nošah, drugič spet v večernih oblekah. Tudi za Silvestrovo so nastopili v veliki svetošefanski dvorani in želi lep uspeh.

iz leta 2000

Neki učen astrolog mi je povedal, da je prebral iz časopisov, ki bodo izšli v letu 2000, poleg drugega tudi te drobne vesti:

Zadnjo kravo, ki so jo našli v Sloveniji, so te dni odpeljali v živalski vrt.

V Maribor je prispela prva pošiljka iz Švice uvožene pitne vode.

Baje bodo zaprli zadnjo pivovarno v Sloveniji, ker ne more več konkurirati uvoženemu kitajskemu pivu, ki je neprimerno cenejšo.

V Ljubljani se je sežgal v znamenje protesta neki upokojenec, ker neprosto-voljna gladovna stavka ni zalegla. Baje se pripravlja še več takih samosežigov. Vzrok: stabilne pokojnine ob vzpenjajočih se cenah.

Sklenjeno je bilo, da bodo uradi nehali uporabljati slovenščino, ker jo govore le še v nekaterih zakonitih hribovskih vaseh. Uradni jezik v Sloveniji bo poleg jugoslovanske in angleščine.

Zaradi opustitve poljedelstva se je po teželi razmnožila zverjad tako močno, da ni več varno hoditi okoli sam in brez orožja.

Na zadnjem velikem zborovanju samoupravljalcev v Portorožu je bilo sklenjeno, da bo delovni čas le tri dni v tednu. Tako se bodo izognili rastoči brezposelnosti.

Baje se zopet pripravlja uvedba najnovejšega težkega dinarja, že desetega po vrsti.

Zaradi vedno bolj zastrupljenega zraka je izšla odredba, da v določenih mestih nihče ne bo smel na ulico brez plinske maske. Obvezni bodo tudi posebni tamponi za ušesa.

Ivan Simonič

pisma bralcev

NAJ „NAŠA LUČ“ POSVETI TUDI V STISKO V MISIJONIH!

Objavite, prosim, v „Naši luči“ priloženi članek iz „Katoliških misijonov“ (1975, junij), ki izhajajo v Buenos Airesu v Argentini. Gotovo je še dosti naših rojakov, ki bi radi pomagali z darovi ali molitvijo. Naj „Naša luč“ posveti tudi v te stiske!

N. N.

DEŽELA SMRTI

„Mi ne moremo spremeniti položaja v Bangladešu. Moremo pa desettisočem v njihovi stiski pomagati in jih spremeniti“, tako je rekel vodja katoliške Karitas v Bangladešu p. Aengus Finucane.

Predsednik Bangladeša, „oče naroda“, šejk Muhjibur stalno zatrjuje: „Najhujše je mimo“. Resni opazovalci in še bolj tisti, ki skušajo pomagati rešiti težko stanje, pa se dobro zavedajo, da bi moral reči: položaj je vedno hujši.

Bangladeš se spreminja v deželo umiranja. Tretjina otrok umre. Vsa pomoč od zunaj se steka v neznane kanale. Vladni krogi bogate, ljudje ostajajo brez vsega. Da bi napravili videz, podpirajo cele četrti „slum“-ov, a ljudem, ki so živeli pod kosi pločevine, ne nudijo v zameno ničesar. Ostane samo cesta ali polje.

Glavno mesto Dacca je mesto ljudi z izpitimi obrazi, oblečenih v stare krpe. Nerazvitost dežele, pomanjkanje dela in zaslužka ne more rešiti pomoč od zunaj. Od svoje osvoboditve je Bangladeš prejel 4 milijarde dolarjev podpore, a ni opaziti izboljšanja. Korupcija je poleg nerazvitosti rak-rana mlade države. Ničesar ni: ne industrije, ne hrane, ne higienskih razmer, ne dela, ne denarja. Le enega je vedno več: ljudi. Četudi tretjina otrok umre zaradi lakote ali podhranjenosti, bo letošnje leto drža-

va štela 170 milijonov ljudi in čez trideset let jih bo pri tem prirastku 230 milijonov.

Šef narodnega rdečega križa Ghazi Gulam Musfata, prijatelj Muhjibura, ima 37 lekarn, kjer prodaja najnovejša zdravila, uvožena iz Zapada. S solzami v očeh je rekel Bengalec: mi smo moralno že mrtvi tisti trenutek, ko je zunanji minister v tujini prosil za pomoč, da si bo napolnil lastne žepe.

Primer, da na enem samem kvadratnem kilometru živi, ali bolje životari in umira 6000 ljudi, ni osamljen. In ko vojska in policija nasilno razdereta še teh nekaj kolib in razženeta ljudi, kaj jim ostane drugega kot cesta. In ceste so polne stradajočih in umirajočih, ki stegujejo izsušene roke za pomoč, če le gre mimo kak tujec. Teh rok je posebno veliko v okolici železniških in avtobusnih postaj in v bližini letališč.

Do zdaj so pomagale mnoge mednarodne organizacije in tudi posamezne države. A pomoč je vedno manjša. Zaradi korupcije so vse karitativne ustanove postale nezaupne. Če ne morejo pomagati dvigu dežele in ne revnim ljudem, zakaj bi polnile žepe izkoriščevalcem?

A lakota gazi nedolžne. In krščansko srce ne more mimo te velike dežele umiranja. Zato katoličani ostanejo na delu, a se posvečajo predvsem osebni pomoči, direktnemu lajšanju trpljenja. Res je ta pomoč za tolik narod neizdatna. A dolžni smo jo nuditi.

Katoličani se zavedajo resnice, ki jo je tako lepo povedala Mati Terezija: „Mi smo le kaplja v oceanu. Toda ocean bi bil revnejši, če bi te kaplje ne bilo.“ Če kje, ima katoliška Cerkev v Bangladešu priliko, da priča o Kristusovi ljubezni, ne z besedo, ampak z dejanjem. In za to pričevanje niso odgovorni le misijonarji na terenu, ampak vse krščansko občestvo. Četudi odpovedo mednarodne organizacije svetnih ustanov, ne smemo odpovedati katoličani. Poiskati bo pač treba pota in načine, kako bo ta pomoč uspešna in izdatna za tiste, ki jo resnično po-

trebujejo, in ne bo prišla v roke tistih, ki nimajo srca, in izkoriščajo težak položaj za svoje bogatenje in znajo življenje uživati sredi umiranja množic.

„Zlata Bengalija“, kakor poje državna himna Bangladeša, se spreminja v deželo umiranja — v „dolino smrti“.

MANIFESTACIJA SLOVENSTVA NA PROSLAVI DVESTOLETNICE AMERIŠKE REVOLUCIJE

Od 27. do 31. januarja se je vršil v Lubbocku (Texas) vsenarodni posvet v počastitev dvestoletnice ameriške revolucije, pod naslovom „Izseljenska literatura od leta 1776 do danes“. Na posvetu je govorilo 26 strokovnjakov iz vse Amerike, pri razpravah je pa sodelovalo še okrog 100 profesorjev strokovnjakov s področja ameriških priseljenih skupin. Za Slovence je bil povabljen k sodelovanju Slovenski ameriški inštitut.

Že na razstavi v Lubbocku (od 12. 1. do 1. 2.) smo se Slovenci dobro izkazali: imeli smo velike fotografije svojih vodilnih pisateljev in pesnikov v Ameriki, zbirko njihovih knjig v slovenskem in angleškem jeziku in v prevodih in zbirko rokopisov, korespondence in drugih dokumentov. Predsednik simpozija je slovensko sekcijo javno označil kot eno najboljših.

Predavanje o Slovencih je bilo tike pred zaključkom zborovanja. Udeležilo se ga je poleg začelnega predavanja največ udeležencev. Predavatelj dr. Gobec je prikazal visoko raven slovenske kulture. Poudaril je, da sta dva očeta ameriške neodvisnosti do neke mere dolžnika slovenskega naroda in sicer Jefferson in Franklin; da je slavni ameriški pisatelj Longfellow pisal o slovensko-ameriškem učenjaku Smolnikarju; da je Slovenec Kapus poslal v Evropo zemljevid, s katerim je prvič dokazal, da je Kalifornija del ameriške celine; da so bili Slovenci v ameriški književnosti močno zastopani v vseh njenih obdobjih: uvrščeni so bili v zbirke najboljšega pesništva in najboljših črtic v Ameriki; da so bili slovenski ameriški pisatelji prevedeni v

številne jezike; da se je škof Ba-raga bojeval za ohranitev indijan-skih jezikov in kultur sto let prej, preden je Amerika sprejela bolj človeško razmerje do teh prvih Američanov; da ima ameriški uče-njak Berry Slovenca Adamiča za najmočnejšega bojevnika za kulturno demokracijo v Ameriki, za tisto smer, ki je šele leta 1972 zmagala v ameriškem kongresu.

Slovenski ameriški inštitut

SKUŠNJAVA TOTALITARIZMA

Pošiljam vam nekaj izpisov iz pravkar izšle Revelove knjige Skušnjava totalitarizma brez slehernih svojih opomb:

Sodobni svet se razvija v socializem. Glavna ovira tega razvoja ni kapitalizem marveč komunizem. Bodoča socialistična družba bo last vse zemlje in bo uresničena samo za to ceno, da bodo narodne države izginile, ali pa se vsaj podredile svetovnemu družbenemu redu.

Samoprevara komunistom naklonjenih levičarskih svobodomiselcev je v tem, da mislijo, da obstaja kakšen drug komunizem poleg stalinističnega: stalinizem je namreč bistvo komunizma. Ne spreminja se stalinistični sistem, ampak večja ali manjša neizprosnost, s katero ga uresničujejo.

Ni mogoče streljati ali gnati v taborišča kar naprej vseh ljudi. Tudi ni nujno vsak dan pošiljati oklopnike za vzpostavitev reda v kakšni prijateljski deželi. Odločilen je samo rezultat. V času, ko je mogoče s povečano potrošnjo obrniti pozornost drugam, da se na ta način zatre sleherni upor, nima zatiranje nikakršnega nenavadnega pečata, je čisto običajno in vsakdanje, a ni zato nič manj stalinistično.

Hruščov in Brežnjev nista bila nič manj stalinistična kot Stalin sam, saj sta ohranjela njegov sistem: poslala sta čete v satelitske države, kadar je bilo potrebno. Bila sta samo manj krvoločna kot Stalin: odpravila sta le umore pod krinko procesov. Ostal pa je policijski sistem nedotaknjen, nada-

ljevala sta s samovoljnimi aretacijami, kazenskimi taborišči in vsem totalitarnim sistemom nadzorovanja oseb in njihovega mišljenja.

Sicer pa ni bilo kaj drugega pričakovati. Komunizem, ki ne bi bil stalinističen, bi ugonobil samega sebe...

Albert Meister, sociolog na Praktični šoli za visoki študij v Parizu, je z veliko naklonjenostjo in bistrostjo hkrati prešludiral jugoslovanski samoupravni socializem. Ugotavlja, da samoupravljanje, uvedeno na papirju, ni odpravilo vlade peščice ljudi, je pa nasprotno zmanjšalo uspešnost in dinamičnost gospodarskega razvoja. Medtem ko so postajali delavski sveti po podjetjih bolj in bolj samo nekaj zunanjega in so vedno bolj prehajali v pozabo, je postajala zunanaj podjetij vedno bolj važna vloga vseh vrst posrednikov, agentov, mešetarjev in svetovalcev, ki so plačani za vsako uslugo, bodisi pri iskanju surovin, bodisi pri iskanju trga za prodajo, bodisi da so pomagali pri reorganizaciji podjetij in pri izboljšavi njihove uprave. Meister zaključuje, da „je dvajset let samoupravljanja naredilo iz Jugo-

slavije pokopališče neizvajanih predpisov“.

S svoje strani bi dodal še dve opombi. Najprej: samoupravljanje ni znalo zadržati v Jugoslaviji stotisočev delavcev, ki so se zlasti po letu 1965 izselili in se prostovoljno podvrgli krutosti kapitalističnega delovnega razmerja v Švici, Franciji, Nemčiji in Angliji. Potem pa: politična oblast ostaja kljub temu, da dopušča nekatere osebne svoboščine (npr. prav svobodo izseljevanja), kar zadeva bistvene stvari, samodržna in policijska. Zapor je v Jugoslaviji še vedno vsakdanje zdravilo za tiste, ki odklanjajo partijsko linijo.

(Jean Francois Revel, „La tentation totalitaire“, Pariz, 1976).

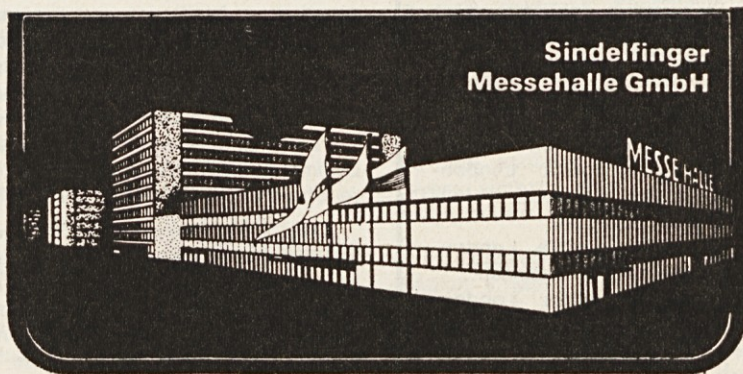
N. N.

Paberki

CIVILNI POGREBI

Že več kot pol leta je, kar so dobile nekatere občine po Štajerskem navodilo, kako naj se odslej vršijo pogrebi.

Binkoštno srečanje 1976

V tej moderni dvorani „Messehalle“ v Sindelfingenu pri Stuttgartu se bodo srečali na binkoštno nedeljo, 6. junija 1976, slovenski delavci iz srednje in južne Nemčije.

Začetek družabne prireditve bo takoj po slovesni maši, ki bo letos ob 12. uri v cerkvi Heilige Dreifaltigkeit, Bleichmühlenstraße, Sindelfingen.

slovenske radijske oddaje

RADIO TRST A (dnevno) ima poleg poročil tudi verske oddaje. Ob nedeljah prenaša mašo iz župne cerkve v Rojanu. Ob 12.15 „Vera in naš čas“ (versko predavanje in poročila).

RADIO CELOVEC prinaša poročila, predavanja, razno glasbo in plošče po željah; ob nedeljah pa ima tudi verski govor, voščila oziroma glasbo. Oddaje so: od ponedeljka do petka od 13,45 do 14,30, ob četrtek do 14,45; poleg tega ob torkih tudi od 9,30 do 10. ure; ob sobotah od 9,45 do 10,30; ob nedeljah in praznikih od 7,05 do 7,35.

ANGLEŠKI RADIO BBC:

12.00—12.15 (vsak dan na kratkih valovih 16, 19 in 25 m). Poročila in pregled tiska.

16.30—17.00 (le ob nedeljah na kratkih valovih 19, 25 in 31 m). Poročila. Spored z verskega področja ali Londonski tednik itd.

19.00—19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m):

Ponedeljek: Poročila. Londonski dnevnik. Iz gospodarstva in poljedeljstva itd.

Torek: Poročila. Londonski dnevnik. Pismo iz Londona ali Pomenki s poslušalci.

Sreda: Poročila. Londonski dnevnik. Spored s kulturnega področja.

Četrtek: Poročila. Londonski dnevnik. Iz znanosti:

Petek: Poročila. Londonski dnevnik. Spored s področja družbenega življenja ali šolstva.

Sobota: Poročila. Politični komentar. Angleščina po radiu.

Nedelja: Poročila. Šport. Spored popularne glasbe.

V hiši, kjer leži rajnki, naj najprej zaigra godba, če je v kraju, ali pa naj zapoje pevski zbor. Potem naj spregovori član krajevne skupnosti (lahko po že izdelani predlogi). Potem naj spet zaigra godba oziroma zapoje zbor. Končno sme opraviti zastopnik verske skupnosti, če je navzoč, obred.

Pogrebni sprevod naj se razvrsti takole: Spredaj gre slovenska zastava. Potem člani raznih organizacij s svojimi zastavami. Sledi križ, za njim duhovnik, potem krsta, na koncu pa žalujoči ostali in drugi pogrebci.

Obred ob grobu naj se odvije prav tako kakor doma. Duhovnik naj bo spet čisto na koncu.

Namen tega novega obreda je jasen: duhovnika čim bolj izriniti iz njega.

Dušni pastirji bi radi ravnali ob tem novem obredu povsod enako in ne bi bili radi čisto odrinjeni. A kaj, ko ne dá mariborska škofija jasnih navodil!

PREPRIČEVANJE MLADINE

Danes je zelo v modi doma, da mlade odvrtaajo od Cerkve s prepričevanjem na tale in podoben način:

„Vidiš, socializem je za vse poskrbel: za delo, zavarovanje, otroške vrtnice, šole, domove za starše, bolnice... Če še ni vse urejeno, je to zato, ker še ni bilo mogoče premagati zaostalosti iz preteklosti. A v bodočnosti bo tudi to urejeno. Kaj pa Cerkev? Ona se za praktična življenjska vprašanja sploh ne zanima, ampak opravlja samo svoje obrede. Le kaj iščeš pri njej?“

Kako lepo! Potem ko so trideset let naganjali Cerkev v zakristije (in novi verski zakon jo bo še bolj), sedaj dokazujejo, da se Cerkev za konkretna življenjska vprašanja ne zanima. Saj se ne sme! Saj so ji to prepovedali prav tisti, ki sedaj dokazujejo njeno izključno zanimanje za obrede.

Edina tolažba je, da resnice ni mogoče zadušiti. Ko pride na dan, je še toliko bolj prepričljiva. Škoda bo pa medtem vendar precej.

nove knjige

Carlo Carretto

BOG, KI PRIHAJA

Ljubljana 1975

Carlo Carretto se je rodil 1910. Sedemnajstleten je odkril vero. Z enaindvajsetim letom je začel delovati v Katoliški akciji in bil celo predsednik Italijanske katoliške mladine. Leta 1954 je zapustil vse in postal mali brat Charlesa de Foucaulda. Najprej je bil v Alžiru, nato deset let v Sahari.

Sedaj živi v samostanu blizu vasi Spello v Umbriji, kjer je s sobratom Giuseppejem ustvaril sredi razgibanega, modernega in tako usodno razčlovečenega sveta kotiček miru, pristnosti, zbranosti, molitve. Tja prihajajo ljudje vseh poklicev, verni in neverni, da bi nekaj časa preživeli v miru, razmišljanju, delu in molitvi.

Zaslovel je tudi s svojimi knjigami: Družina, mala Cerkev; Pisma iz puščave; To, kar je nekaj vredno, je ljubezen; Onstran stvari; Bog, ki prihaja; Oče moj, tebi se izročam.

Carretto je človek, ki se je v dolgih letih molitve in samozataje prikopal do doživljanja Boga in ki sedaj iz tega svojega novega sveta motri življenje in ljudi. Sleherniku ima mnogo povedati, prav ga bo razumel pa samo tisti, ki se je že znatno približal njegovemu svetu. - Nekaj stavkov iz te knjige:

Kadar grem molit, pripravljam svojo molitev z gledanjem neba in zemlje.

Rekel bom še več: tako, da se pogreznem v nebo in zemljo.

Preden začnem svoj razgovor z Bogom, si najprej ogledam ta košček zemlje, kjer me je on hotel imeti.

Ni zapravljanje časa, sprehajati se, opazovati stvari, dotikati se njih, razmišljati o njih.

Nasprotno, treba je iti še dalje: živeti v stvarih.

Če bi prišel v puščavo v ime-

nitni obleki, bi se hitro počutil kot suženj te obleke, z običajnim strahom, da je ne umažem ali da ne pomečkam hlače.

Ne, prihajam v obleki, ki mi dopušča, da se valjam po pesku vsakokrat, kadar si to v božjem veselju zaželim.

Ko bi prišel z raznimi pripomočki, z domačimi električnimi strojčki, s posteljo in drugimi takimi stvarmi, bi bil ob veselje, da nabiram dračje po vadiju in da opazujem živi plamen med dvema kamnoma, enostavnima in resničnima, kot je stvarjenje.

Kako lepo je pripravljati večerjo v loncu, črnem od dima, ki po uporabi ne zahteva nič mojega časa in je pripravljen tičati mirno v kotu kot nekdanja naše babice!

Toda treba je iti še naprej, da pridemo do prave igre narave. Treba je sprejeti veter, nočni mraz, dnevno pripeko, pomanjkanje, pesek, rahlo zdravje, neprijetnosti kot lekcije, s katerimi nas Bog uči siromaštva in potrpežljivosti, ne pa kot razlog za nekoristno tarnanje.

Predvsem se je treba čimbolj vrniti v čas, približati se začetku stvari, ko je bila snov bolj vidna kot tehnika in ko je bila lepota sončnega zahoda bolj na razpolago kot moderna udobnost potrošniške družbe.

Da, skušam se približati stvarjem kot prvi ljudje, ki so živeli v naravi in od narave in si sploh niso belili glave z vprašanjem božjega bivanja.

Niso ga skušali dokazati, jasno, saj so ga čutili; Bog je bil tam, poslušali so njegove korake.

Božje bivanje je čisto jasno ti-stemu, ki sliši njegove korake.

Lev Detela

DUHOVNI OGENJ NAJ VEČNO GORI!

Trideset duhovnih razmišljanj
Tinj 1975

Iz pisateljve uvodne misli:

V zadnjih letih sem pripravil za praznične oddaje slovenskih programov radijskih postaj Deutsche Welle v Kölnu, Avstrijskega radia v Celovcu in Italijanskega radia in

televizije v Trstu številna duhovna razmišljanja, ki odsevajo moje poglede na nekatera sodobna verska in druga vprašanja.

Pričujoča razmišljanja so razmišljanja laika in pisatelja, ne teološkega strokovnjaka.

Franc Sodja CM

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA...

Buenos Aires 1975

Pisatelj knjige „LEPO JE BITI MLAD“ je sedaj napisal prelepo delo, namenjeno starejšim ljudem, z naslovom „GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA...“

Nekaj stavkov iz uvoda:

Lepo je biti star.

Da. Tudi.

Ni samo mladost lepa.

Niso samo zrela leta vredna, da jih živimo.

Svojo lepoto in svojo vrednost in svoje poslanstvo ima tudi starost.

Pa so ljudje, ki ne znajo živeti svoje mladosti srečno.

Še več jih je, ki svojih delovnih let ne preživijo bogato in ostanejo praznih rok.

Prav tako je dosti starih ljudi, ki so nesrečni, ne znajo namreč svoji starosti odkriti vrednosti, lepote; ne znajo ji dati smisla in bogate vsebine.

Smisel te knjige je prav v tem, da bi nam starim pomagala živeti starost srečno in jo dokončati z dostojanstvom človeka, ki življenje ljubi; in tudi z vero kristjana, ki se mirno zaveda, da se polnost življenja začne šele tedaj, ko s smrtjo dopolnimo svojo življenjsko nalogo.

Ne čakajmo, da nam bodo drugi ustvarili udobno starost!

Ne objokujmo sami sebe!

Ne predajmo se kot neboljene žrtve usodnosti starih let!

Na široko odprimo okna in vrata, da božje sonce posije tudi v našo starost!

France Kunstelj

BUTARA

Novele in črtice

Buenos Aires 1975

Knjigo je uredil dr. Tine Debe-

ljak, izdala jo je Slovenska kulturna akcija. Urednik zbirke predstavlja pisatelja in delo takole:

France Kunstelj, rojen leta 1914 na Vrhniki, je kot pisatelj izšel iz Domačih vaj v zavodu v Št. Vidu, kjer je končal gimnazijo (Breznik, Šolar), ter iz literarnega kroga v ljubljanskem bogoslovju (Mauser, Cukale...). Pisal je v mladinske liste (Vrtec, Kres, Mentor, Mohorjevi in Slovenčev koledar...), postal eden glavnih pripovednikov Finžgarjeve in Pogačnikove Mladike ter je že zgodaj — še kot bogoslovec — prišel v Dom in svet pod urednikom Koblarjem. Sam pa je bil urednik vrhniškega visokošolskega glasila „Močilnik“.

V teh in takih listih se je uveljavljal na način kot svoj čas Finžgar, v podobnem okolju in tudi literarnem okusu, ter se celo razvijal v njegovem pravcu psihološkega pisatelja, v tesnem stiku z religioznimi običaji slovenskega ljudstva.

Ko je bil posvečen na cvetno nedeljo leta 1941 — na sam dan nemškega napada na Ljubljano! — je bil v katoliških krogih že znan pisatelj.

Za ta izbor njegovih črtic in novel, ki so bile napisane z malimi izjemami še v bogoslovnih in prvih kaplanskih letih, smo izbrali naslov BUTARE iz več razlogov: je to prva povezava Kunsteljevih črtic, ki so bile deloma že za tisk pripravljene v letu 1945 in lepo predstavljajo glavne motive zbirke: mladost in običaje s povezanostjo s cerkvenim letom; pomeni pa tudi socialni motiv v Cankarjevem simbolu: vsak človek nosi svojo butaro...

Po posvečenju je bil Kunstelj kaplan v Mirni in nato v Rovtah. Tam je bil tudi kurat pri vaških stražah in pozneje pri domobrancah. Z njimi se je umaknil na Koroško in bil vrnjen v domovino, kjer je bil v Teharjih pobit po grozovitem javnem mučenju. V epilogu sta omenjeni dve pričevanji o njegovi smrti, pa so še druga. O njegovi mučeniški smrti se ustvarja že herojska legenda.

Žekovec pri Mozirju: spodnja postaja gondolske žičnice.

(Nadaljevanje z 19. strani)

Čudovito..., čudovito! Vse dni življenja bi morali zahvaljevati Boga za posebno pravico, ki smo je bili deležni na tem romanju.“

Vonj po meti je zavel po kupeju. Blaise Meredith je zatisnil oči in molil za premirje, toda debeli glas Kalabreža je grmel naprej:

„Katero doživetje se more primerjati temu, da smo šli v Rim, da smo šli po stopinjah mučencev in pokleknili na Petrov grob? Tam vidiš Cerkev, kot je v resnici, vojsko duhovnikov, menihov in redovnic, ki se pripravljajo na osvojitve sveta za Kristusa...“

Če ga bomo osvojili na ta način, je pomislil Blaise Meredith jezno, naj se Bog usmili sveta! Takšna šema ni nikdar napravila nikomur ničesar dobrega. Ta bedak govoriči kot kakšen potujoči

kramar. Da bi vsaj utihnil in malo premislil!

Toda Kalabrež je vozil s polno paro in navzočnost duhovniškega sobrata ga je spodbujala k še večji zagnanosti.

„Prav imajo, kadar trdijo, da je Rim sveto mesto. Papežev duh čuje nad njim noč in dan. Toda zapomnite si, vsi svetniki Cerkve pa le niso v Rimu. Nak! Celó v naši mali provinci imamo svetnika, ki res še ni uradno razglašen, ki pa je pravi pravcati svetnik. Tako: je pravi pravcati svetnik.“

Blaise Meredith je v hipu prisluhnil. Njegova slaba volja se je razblinila in pozorno je čakal na ostalo.

„Proces razglasitve za blaženega se je začel. Govorim seveda o Giacomu Neroneju. Ali ste že slišali govoriti o njem? Še ne? Čudna pa čudovita zgodba je to. Nihče ne ve, od kod je prišel, a nekega dne se je pojavil v vasi kot človek, ki ga je sam Bog poslal. S

svojimi rokami si je zgradil majhno kočico in se ves posvetil molitvi in dobrim delom. Ko so se komunisti polastili kraja ob koncu vojne, so ga umorili. Umrl je kot mučenec v obrambo vere. In od njegove smrti so se na njegovem grobu dogajali čudeži drug za drugim. Bolniki ozdravljajo, grešniki delajo pokoro. Zanesljiva znamenja naklonjenosti Vsemogočnega.“

Blaise Meredith je odprl oči in preprosto vprašal: „Ali ste ga vi poznali, oče?“

Kalabrež ga je naglo in nezaupljivo pogledal.

„Če sem ga poznal? Dobro, osebno ga nisem poznal, vendar kljub temu o njem veliko vem. Jaz sem iz Cosenze, sosednje škofije.“

„Hvala,“ je vljudno odvrnil Blaise Meredith in znova zatisnil oči.

Kalabrež se je živčno presedel, nato pa vstal ter odšel v stranišče.

Meredith je izrabil njegovo odsotnost, da je stegnil noge in naslonil razbolelo glavo na blazinicco naslona. Nobenega obžalovanja ni čutil zavoljo svojih besed. Ni prenesel takšne rajske muzike. Bila je spakedrana cerkvena govorica, popačen način govorjenja, ki ni ničesar razložil, ki pa je jemal resnici dobro ime. Uhajal je na stranski tir in ni odgovarjal na nobeno vprašanje. Trdno zgradbo uma in razodetja, na kateri je slonela Cerkev, je krčil na obredno zaklinjanje, brez oblike, brez haska in v bistvu zgrešeno. Pocukrana pobožnost. Varala je le človeka, ki jo je prodajal. Razen starih žensk in bledečih dekletc ni zadovoljevala nikogar, toda rastla je silno bujno, kjer je bila Cerkev najbolj trdno zasidrana v ustaljenem redu. Bila je znamenje popuščanja, pogajanja, zrahlijenosti med klerom, ki mu je bilo laže pridigati o pobožnostih kot pa spoprijemati se z npravnimi in družbenimi vprašanji svojega časa. Prekrivala je zarobljeno nečimrnost in pomanjkanje vzgoje. Ljudi je puščala gole in neoborožene pred strahotnimi skrivnostmi, kot so trpljenje, strast,

smrt in zadnja vprašanja o onstranstvu.

Temnopolti Kalabrež se je vrnil, zapenjajoč si gumbe na talarju in odločen, da znova zavzame svoje mesto pred poslušalstvom in shušanim monsinjorjem. Sedel je, se hrupno useknil in zaupljivo pobobnal po Meredithovih kolenih.

„Vi ste iz Rima, monsinjor?“

„Da, iz Rima,“ je osorno odvrnil Meredith, slabe volje, ker so ga motili v njegovem počitku. Toda Kalabrež je bil trdoglav in slep za ovire.

„Toda vi niste Italijan?“

„Ne, Anglež sem.“

„A, obiskovalec Vatikana? Roman?“

„Tam delam,“ je hladno dejal Meredith.

Kalabrež se mu je bratsko nasmehnil in pokazal svoje piškave zobe.

„Srečni ste, monsinjor. Prilike imate, ki jih mi ubogi kmetje nimamo. Mi obdelujemo peščeno zemljo, medtem ko gojite vi bohotne poljane mesta svetnikov.“

„Jaz ne gojim ničesar,“ je suhoparno odvrnil Meredith. „Nameščenec obredne kongregacije sem in Rim ni prav nič bolj mesto svetnikov kot pa Pariz ali Berlin. Je pač mesto, ki se ohranja v nekem sorazmernem redu, ker se papež sklicuje na pravice, ki mu jih daje konkordat, da zaščiti sveti značaj središča krščanstva. To je vse.“

Kalabrež je bil prebrisan kot jazbec. Prešel je očitek in naglo povzel novo kost, ki se mu je ponudila.

„Vi me silno zanimata, monsinjor. Jasno je, da živite v veliko širšem svetu, kot pa je moj. Imate veliko več skušnje. Toda jaz sem zmeraj vztrajal na tem, da preprosto življenje na podeželju bolj navaža k svetosti kot pa velikomestni trušč. Vi delate pri obredni kongregaciji. Morda imate opravka s postopki za razglašenje za blažene. Ali ni tako?“

Meredith se je ujel v past in se je tega zavedal. Čutil se je prisiljenega, da govori. Pridobil bo na času in na silah, če se sedaj vda

in se skuša potem presesti v Formiu pri Neaplju. Na kratko je odvrnil:

„Vsa moja skušnja mi pravi, da nahajamo svetnike na najmanj predvidenih krajih in v najmanj ugodnih časih.“

„Natančno tako! To je tisto, kar me je tako zanimalo pri našem božjem služabniku, Giacomu Neronju. Ali poznate kraj, kjer je živel, Gemelli dei Monti?“

„Nikdar še nisem bil tam.“

„Pa veste, kaj pomeni ime?“

„Kar pomenijo besede. Predstavljam si, da gorska dvojčka.“

„Res je tako. Dvoje vasi je na dveh grebenih hriba v enem izmed najbolj pustih predelov Kalabrije. Gemello Minore je manjša vas, Gemello Maggiore pa večja. Oddaljeni sta šestdeset kilometrov od Valente in pot do njiju je prava mora. Prebivalci teh dveh naselij so najbolj siromašni in potrti v vsej naši provinci. Bolje povedano, takšni so bili, dokler se ni začel širiti sloves o božjem služabniku.“

„In tedaj?“ Proti svoji volji je Meredith začutil, da se je začelo buditi v njem zanimanje.

„Aha, tedaj...“ — debelušasta roka se je dvignila s kretnjo pridigarja — „tedaj se je zgodilo nekaj čudnega. Giacomo Nerone je živel in deloval v Gemellu Minore. V tem kraju je bil izdan in umorjen. Njegovo telo pa je bilo prenešeno v neko votlino blizu Gemella Maggiore, kjer so ga pokopali. Od tedaj se je Gemello Minore še naprej pogrezal v propadanje in obubožanje, medtem ko Gemello Maggiore napreduje iz dneva v dan. Ima novo cerkev, bolnico, gostišče za turiste in romarje. Tako je, kot da bi Bog kaznoval izdajalce in nagrajeval tiste, ki so zaščitili telo božjega služabnika. Ali ne menite tudi vi tako?“

„Ta misel se mi zdi dvomljiva,“
(Dalje na 38. strani)

Most ob Soči je pomembno izhodišče za vso zgornjo soško dolino.

otroški kotiček

Jezus ozdravi kananejkino hčerko

Zena Kananejka je prišla k Jezusu. Padla mu je pred noge in ga prosila: „Gospod, usmili se! Moja hčerko zelo muči hudi duh.“

Jezus se je delal, kot da je ne sliši.

Kananejka je šla za njim in ni nehala vpiti: „Gospod, pomagaj mi!“

Tedaj se Jezus obrne k ženi in jo pohvali: „Zena, velika je tvoja vera. Zgodi se ti, kakor želiš!“

Njena hči je bila zdrava od tiste ure.

za vsak dan

Jezus je rekel, da je vedno z nami. Je vedno pri nas in v nas. Hoče, da to vemo in da se nanj popolnoma zanesemo.

Ker nas ima rad, nam hoče pomagati. Ker je Bog, nam more pomagati.

Nobena molitev ne ostane v zraku. Če nismo uslišani na tak način, kot smo si mi želeli, smo pa na drugega. Jezus sam najbolje ve, kaj je dobro za nas.

Že jutraj ga vsak dan prosimo, naj nas varuje in vodi. Zvečer se mu zahvalimo za vse: za uspehe pa tudi za neuspehe.

In prosimo ga tudi za druge: za naše domače, za sošolce, za tiste, ki trpijo lakoto, za tiste po ječah, za tiste, ki ne verujejo...

Tudi čez dan se pogovarjamo z Jezusom! Taka stalna zveza z njim bo naša največja opora v življenju.

AH, KAKO SO GRDI Z MANO

Ah, kako so grdi z mano, ko me spat podijo!

Zdi se mi že preneumno, da ljudje sploh spijo in tako tretjino dneva v postelji pustijo.

Vendar so še grši z mano, kadar me budijo.

Kaj vse dal bi, da vsaj enkrat v miru me pustijo!

Ah, zakaj ljudje na svetu tako malo spijo...

Lojze Krakar

NAGAJIVE ČRKE

V deželi, ki se imenuje Abece-da in ima petindvajset prebivalcev — črk, je vladal mir. Vsak prebivalec je imel svoje ime, prvi je bil a, drugi b in tako naprej, in vsak je imel svojega velikega brata — A, B in tako naprej. Nihče ni bil kralj, nihče hlapec. Vsi so delali v skupinah, ki so se imenovalle besede. Koliko dela je bilo včasih! Besed je bilo mnogo,

črk pa samo petindvajset! Kljub temu pa jim je bilo lepo.

Nekoč pa je črka A rekla, da je treba izvoliti kralja Abece-de, da bi postala dežela kraljestvo. Tako bi hkrati tudi določili, katera črka je najvažnejša in najlepša. In ker stoji v mnogih besedah na začetku in je tako lepo vitka, poleg tega pa se začinja z njo tudi Abeceda, je črka A predlagala, da bi kar ona prevzela vladno v svoje roke in postala kraljica.

otroški kotichek

Tedaj pa se je začelo. Črke so se jele prepirati o tem, katera je bolj pomembna, nekatere pa so bile užaljene in so se kar poskrile.

Tako se je zgodilo, da so začeli ljudje hoditi po mleko v lekarno, zato ker se je črka M skrila in je pisalo na izvesku: lekarna; če je kdo jokal, so ga vprašali, zakaj je tako srečen, ker sta črki ne ušli; ribiči so imeli tesla namesto vesla, otroci se niso več hodili igrati na dvorišče z žogo, temveč agrit z gožo, sladoled se je spremenil v povsem nesmiselni delodals in tako naprej.

Hud vik in krik sprtih črk pa je privabil prav majhno deklico v rdeči oblekici. Ime ji je bilo *Stavnica*. Začela se je igrati s črkami igro „razvrščanje“. To je bila igra, pri kateri so mora-

le velike črke v eno, male pa v drugo skupino. Nazadnje jih je lepo uvrstila v abecedo — aA, bB, cC in tako naprej, dokler niso bile lepo zložene v *stavnici*. Bile so utrujene od dolgega prerekanja in zadovoljne, da ima vsaka svoj prostor in da so vse enako pomembne. Naslonjene druga na drugo so lepo pozaspale.

Naslednji dan se ni nihče več prekal, vse črke so se pogovarjale in smejale. Nobena ni postala kraljica, nobena dekla in vendarle so imele svojo prelepo deželo — Abecedo.

J. Krejčova

PREVIDNI DRAGEC

„Dragec, zakaj pa si šel obut v posteljo?“

„Veš, mama, to je tako: Si-

noči sem sanjal, da sem hodil bos po črepinjah in sem se porezal po nogah. Tako me je bolelo, da sem se zbudil. Pa sem šel danes v čevljih spat, da bi si nog ne porezal, če bi v sanjah spet hodil po črepinjah. Ali nisem storil prav, mamica?“

*Dvojna sled
pelje v svet.
Pošast pridrvi,
zapiska, zbeži.*

(Proga, vlak)

Zdravje je največje bogastvo. Bolezni sto imamo, zdravje eno samo.

Zdravje gre po vrvi dol, po niti gor.

Več ljudi je pomrlo od jedi in pitja kakor od glada in žeje.

poštni nabiralnik za otroke

NAŠA HIŠA

Doma imamo veliko hišo. Pred hišo je ograja. Okoli hiše so drevesa. Pa rože rastejo in trava.

Ko sem bil doma, je prišel moj prijatelj. Vprašal je, ali lahko grem z njim. Šla sva se igrati.

Branko,

München, ZR Nemčija

MOJ BRAT

Mojemu bratu je ime Aleksander. Star je štiri leta in pol. Hodi v vrtec. Pravi, da je v vrtcu

lepo. Včasih vpraša: „Zakaj si prišla tako pozno pome?“

Doma se zelo rad pogovarja. Posebno rad se igra z avtomobilčki. Moj brat je pač priden fantiček. In še nekaj bi rada povedala: ima dobro roko za risanje.

Brigita,

München, ZR Nemčija

Z, G, H, I

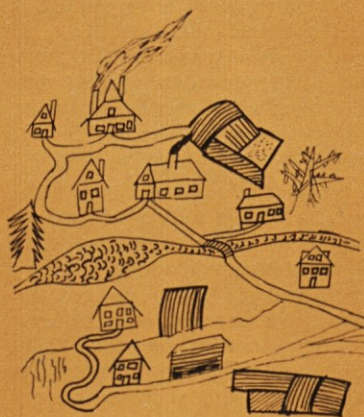
Zdravko iz Zaloga ziblje z roko Zorana.

Giza gre grabit na grič. Henrik hrani v hlevu Heno. Ivan ima igrače v izbi. Ivanček ima italijansko igračo.

Darko,

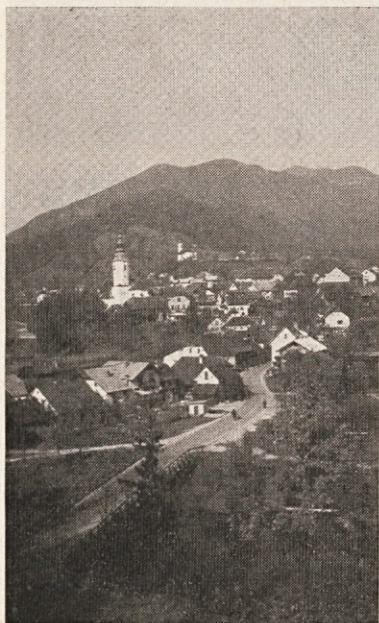
München, ZR Nemčija

NAŠA VAS

Tomaž,

München, ZR Nemčija

Ljubno ob Savinji — letovišče v gornji Savinjski dolini.

(Nadaljevanje s 35. strani)

je odvrnil Meredith z lahnim posmehom. „Blaginja ni zmeraj znamenje božje naklonjenosti. Lahko je posledica spretne propagande župana in prebivalcev in morda celo samega župnika. Takšne stvari so se že dogajale.“

Kalabrež je postal rdeč od jeze zavoljo obdolžitve in je vzkipeł v strastno zavračanje.

„Vi si preveč predstavljate, monsinjor. To zadevo so preučili modri in bogaboječji možje, možje, ki razumejo naše ljudstvo. Vi se postavljate v nasprotstvo z njimi?“

„Jaz nisem v nasprotju z nikomer,“ je kratko odvrnil Meredith. „Omejujem se na to, da ne odbravam prenačljene sodbe in dvomljivega nauka. Nekdo ne postane svetnik po razsodbi ljudstva, ampak po kanonski odločitvi. Zato grem v Kalabrijo, da bom deloval kot branilec vere v zadevi Giacomu Neroneja. Če imate kak zanesljiv dokaz očividcev, ga bom prav rad sprejel, v zakoniti obliki.“

Duhovnik ga je gledal za trenutek z odprtimi usti, potem pa se je njegova gotovost razblinila v

momlajoče izgovore, ki jih je na srečo prekinil prihod v Formio.

Vlak za na sever je imel oditi šele čez dvajset minut, in Blaise Meredith je izrabil priložnost, da se je malo sprehodil. Sram ga je postalo.

Kakšen dobiček je imel s to cenenom govorniško zmago proti podeželskemu duhovnu? Kalabrež je bil zarobljenec, ali kar je še slabše, pobožen zarobljenec, Blaise Meredith je pa bil na železnicah bolan izobraženec brez ljubezni. Ničesar ni pridobil in ničesar ni dal od sebe, in zapravljal je prvo priložnost, da bi kaj zvedel o človeku, čigar življenje je moral preiskati.

Medtem ko se je sprehajal po peronu, obitem od sonca, in opazoval potnike, ki so se drenjali okoli prodajalca pijač, se je že stotič spraševal, katera je bila tista njegova pomanjkljivost, ki mu je preprečevala prosti stik z ljudmi. Vedel je, da čutijo drugi duhovniki velik užitek ob grobem in sočnem narečju pri razgovoru s kmeti. Znali so odkrivati bisere modrosti in skušnje pri kmečki mizi ali ob kozarcu vina v kuhinji kakega delavca. Z isto domačnostjo so se razgovarjali z opravljivimi vlačugami Trastevera kot z uglaženimi gospodi Pariolija. Enako jim je bil všeč drzni humor na ribiškem trgu kot bistroumni domisleki v jedilnici kakega kardinala. In to so bili dobri duhovniki, ki so napravili veliko dobrega za ljudstvo in ob tem čutili v samem sebi posebno zadovoljstvo.

V čem je bila razlika med njim in njimi? V strasti, je dejal Marotta, v sposobnosti ljubiti in želiti, občutiti tujo bolečino in uživati ob veselju drugih. Kristus je jedel in pil s cestninariji in z javnimi grešnicami, monsinjor Meredith, njegov poklicni učenec, je pa živel samotarsko življenje med zaprašenimi zvezki v knjižnici obredne kongregacije. In sedaj, v tem poslednjem letu svojega življenja, je bil medtem, ko se mu je mala siva smrt razraščala v železnicah, še zmeraj sam, ne da bi imel na svetu živo dušo, ki bi mu delala družbo.

Načelnik postaje je zapiskal in Meredith je stopil na vlak, da bi opravil, poteč se, dolgo in naporno vožnjo: vrstile se bodo postaje Neapelj, Nocera, Salerno, Eboli, Cassano, Cosenza in v poznem popoldnevu Valenta, kjer ga je čakal škof, da ga sprejme.

Valentski škof Avrelij je bil presenetljiv v mnogih pogledih. Bil je visoke postave, slok in čvrst, in še ni spolnil petdeset let. Rahlo posivele lase je imel skrbno počesane in njegove fine orlovske poteze so odsevale razumnost in smisel za humor. Bil je Tridentinec, kar je bila pravzaprav nenavadna izvolitev za južnjaško škofijo, in do preselitve semkaj je bil pomožni škof beneškega patriarha.

Na postaji ga je čakal z lastnim avtomobilom in, namesto da bi zavil v mesto, je vozil Mereditha kakšnih dvajset kilometrov do prikupnega podeželskega dvorca sredi pomarančnih in oljčnih nasadov, od koder je bil lep razgled na dolino, po kateri se je vil potok in odseval slabotno svetlobo mescica.

„Delam poskus,“ je razlagal v čisti angleščini. „Poskus o praktični vzgoji. To ljudstvo si predstavlja, da pridejo duhovniki na svet s talarjem in da imajo talent le za drdranje očenašev in zdravamarj in vihtenje kadičnic v katedrali. Jaz sem bil rojen na severu. Moji rojaki so trdni gorski kmetje. Kupil sem to kmetijo od zemljiškega posestnika, ki je bil do vratu zakopan v dolgove, in jo obdelujem s pol ducata fantov, ki jim skušam vcepiti osnovne pojme modernega poljedelstva. Trdo gre, vendar menim, da zmagujem. Semkaj sem prenesel tudi svoj uradni sedež. Prejšnja palača je bila nepopravljivo zastarela in zraven stolnice v središču mesta. Ponudil sem jo generalnemu vikarju. On pripada stari šoli in se v njej dobro počuti.“

Meredith se je zasmejal, kot da bi se nalezal nalezljivega humora tega človeka.

„Ali ste presenečeni, monsinjor?“

„Prijetno sem presenečen,“ je dejal Blaise Meredith. „Pričakoval sem nekaj povsem drugega.“

„Borbonski barok? Žamet in brokat in pozlačene angelčke, ki se jim je na ritkah začela luščiti barva?“

„Da, nekaj takega.“

Škof je ustavil avto pred umetniško okrašenim stebriščnim hodnikom pred dvorcem, posedel za trenutek za volanom in zrl na po-bočje, kjer je mesec srebril krošnje dreves. Mirno je dejal:

„Tega boste tukaj na jugu našli več, kot je treba: formalizma, fevdalizma, reakcije, priletnih gospodov, ki se krčevito drže starih običajev, ker se jim zde bolj zanesljivi in ker niso pripravljeni na nove. Na siromaštvo in nevednost gledajo kot na križ, ki ga je pač treba prenašati, ne pa kot na krivičnost, ki jih je treba odpraviti. Menijo, da bo svet tem boljši, čim več je duhovnikov, menihov in nun. Jaz pa bi rajši videl, da bi jih bilo manj, pa da bi bili tisti boljši. Raje bi imel manj cerkva, pa več ljudi, ki hodijo vanje.“

„Tudi manj svetnikov?“ je po-redno vprašal Meredith.

Škof je dvignil glavo in prasn timer smeh.

„Hvala Bogu, da obstajajo Ang-leži. V tem času bi nam zelo do-bro delo malo cerkvene nezaup-ljivosti. Vi se sprašujete, kako da človek, kot sem jaz, podpira po-stoppek Giacoma Neroneja.“

„Odkrito povedano, res je tako.“

„Pustiva to za čas posladka po večerji,“ je njegovo blagorodje povabilo brez vsake užaljenosti.

Služabnik v belem suknjiču je odprl vrata avtomobila in ju peljal v dvorec.

„Večerja bo servirana čez pol ure,“ je dejal škof. „Upam, da vam bo soba ugajala. Zjutraj boste iz nje lahko ogledovali vso dolino in videli, kaj smo napravili.“

Poslovil se je in služabnik je peljal Mereditha v drugo nadstropje, veliko gostinsko sobo s steklenimi vrati, ki so vodila na ozek balkon. Meredith se je začudil čistemu in modernemu slogu pohačanja in spo-

korniški sili lesenega križa nad klečalnikom v kotu. Na polici je bilo nekaj novih knjig v francoš-ščini, angleščini in italijanščini, na nočni omarici pa Hoja za Kristu-som. Zraven spalnice je bila ko-palnica, obložena s ploščicami. Njegovo blagorodje je imelo talent za grajenje in umetniški okus. Tu-di je imelo smisel za humor, kar je silno redka čednost v italijanski Cerkvi.

Medtem ko se je kopal in se preoblačil, je Meredith začutil, da mu pojema utrujenost in občutek neugodja z vožnje. Celo vztrajna bolečina bolezn, se mu je zdelo, se je omilila in zavedel se je, da z užitkom in z zanimanjem čaka

na večerjo z njegovim blagorod-jem.

Večerja je bila preprosta: za-četna jed, zaljenjavna juha, peče-na piška, krajevno sadje in kmeč-ki sir, vse izvrstno pripravljeno in skrbno postreženo. Močno vino Barolo je bilo iz severnih vinogra-dov.

Razgovor med jedjo je bil bolj ostroumen: kot vaja v sabljanju med dvema veščakoma, med ka-tero je škof previdno tipal.

(Bo še)

Koranti so najslavnejše štajerske pustne šeme, posebno tiste iz Mar-kovec pri Ptuj.

mali oglasi

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristojbino za dvojno plačilo v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA** V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **HIŠO**, ki jo gradim doma, BI RAD REŠIL. Zanj sem dobil od banke kredit, ki mi ga je pomagala odplačevati žena. Ona je pred kratkim umrla. Sam kredita skoraj ne bom mogel plačati. Ko bi mi rojaki v ZRN pomagali (mogoče vsak z 1 marko), bi se že nekaj nabralo. Hiša bi ne propadla in z otroki bi mogel čimprej domov. — Josef Kežman. Königsseest. 9, D-8900 Augsburg, BRD.

● **Miren SLOVENSKI FANT**, 29, s poklicem, brez obveznosti, nekadilec, želi spoznati dekle, ki ji je cilj v življenju postati srečna žena. Oglas naj ne moti! Naslov vam posreduje uprava Naše luči, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 5).

● **SLOVENEK**, samski, s poklicem, veren, miren, začasno na delu v Zahodni Evropi, želi spoznati Slovenko, samsko, od 25 do 35 let. Gre tudi v Ameriko, če mu pomaga ona urediti dokumente in se poročiti. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 6).

● **SLOVENEK**, osamljen, v tujini, želi spoznati dekle ali ločenko iz civilnega zakona, ki živi v Nemčiji. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu spodaj. (Št. 7).

● **SLOVENEK**, 34 let, 169 cm, živeč v Nemčiji, želi sponati Slovenko, do 32 let. Avanturistke izključene. V poštev prihaja tudi mamica z enim otrokom. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 8).

● **SLOVENEK**, 36 let, živeč v Nemčiji, želi spoznati po tragični smrti svoje žene dobro Slovenko, ki bi mu vodila gospodinjstvo in pomagala vzgajati tri otroke (9 in 5 let, 1 mesec). Možna tudi kasnejša ženitev. Naslov vam posreduje uprava Naše luči, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 9).

● Sprejem takoj **GOZDNEGA DELAVCA**, ki je vajen vseh gozdnih del in zmožen samostojnega dela z mo-

torno žago. Pogoji: urejeni dokumenti, dovoljenje za delo po vsej Nemčiji ali na področju urada za delo v Heidelbergu. Ostalo po dogovoru. Ponudbe na telefonsko številko (06223) 18 31.

● **POVRATNIKI POZOR!** Tistim, ki se nameravajo osamosvojiti, nudim informacije in organiziram podjetje. Ponudbe na naslov: Boskovič, Medenska 6, Ju-61210 Ljubljana, Slovenija, Jugoslavija.

● **MAGNETNI IN IONSKI VALOVI ZA REGENERACIJO TELES**. Uspešno zdravijo srčne, sladkorne in želodčne bolezni, visoki krvni pritisk, astmo, gripo, kašelj, depresijo itd. Cena aparata DM 375.— in poština. Patentirano. Pošljemo prospekte. Naročila sprejema **JODE**, Marsstr. 2, BR Deutschland.

● Prevzamem **SELITVE** kamor koli v domovino z lastnim tovornjakom. A. Poje, Ju-62250 Ptuj, Cesta kurirjev NOV 22, Slovenija, Jugoslavija. Informacije lahko dobite tudi v ZR Nemčiji po tel. štev. 07121 - 72752 (vsak dan od 18. do 20. ure).

● Prodajam novo dvostanovanjsko **HIŠO** v Laškem, Slovenija. Hiša je zgrajena po najmodernejših vidikih in takoj vseljiva. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Jože Petek, D-7031 Steinenbronn, Hohewartstr. 40, BRD.

● **PRODAM** staro **HIŠO** s sadnim vrtom (3.100 kvadr. metr.) v Starem trgu pri Trebnjem na Dolenjskem, ob asfaltirani cesti. Vodovod, elektrika v hiši. Primerno za vsako obrt. Informacije daje Krevs, Wilhelmshöhe 9, D-518 Eschweiler, BRD.

● Po ugodni ceni **PRODAM** starejšo **HIŠO** v bližini Novega mesta. Informacije daje Ivan Majcen, Hoelderlinstr. 10, D-807 Ingolstadt, BRD.

● **PRODAM** majhno **HIŠO** s hlevom. Poslopje je oddvojeno ter priključeno na novo poslopje, gotovo do plošče, z veliko kletjo ter garažo. Za nadaljnjo graditev vsa opeka na mestu. Zemlja je 5.700 kvadr. metr., posajene z drevesi. 8 km zunaj Maribora, smer Šentilj, tik ob glavni cesti, blizu železniške in avtobusne postaje. Cena: 30.000 DM. Plačilo samo v devizah. Naslov: Josef Jakopc, Gertrudistr. 9, D-43000 Essen, BRD.

● Dragi rojaki v **REUTLINGENU** in okolici, obiščite na **NOVO** odprto **DOMAČO GOSTILNO** (Alte Fritz) v centru mesta, v Wilhelmstraße, nasproti cerkve Maria Königin. Tel. (07121) 3 80 05. Nudimo vam domačo pijačo in jedajo po solidni ceni. Nudimo vam tudi dnevno sveže pivo „Övenzner Pils“ iz soda. Za obisk se toplo priporoča **Lojze Richter**.

naša luč

četrto stoletje

v službi slovenskih zdomcev in izseljencev

leto 1958

PISMO ROJAKOM

Poročila v našem listu pričajo o vsestranski delavnosti med slovenskimi izseljenci v Zahodni Evropi. Službe božje, številne prireditve z deklamacijami, igrami in petjem, zasilne šole, slovenske pisarne, knjižnice, medsebojna pomoč, romanja in izleti dokazujejo, da naša skupnost v tujini ni samo prazna beseda. Za to skupnost se z vztrajno ljubeznijo junaško žrtvujejo stotine naših najboljših. To so naši pevovodje, učitelji, režiserji, društveni odborniki, pevci, igralci, poverjeniki za naš tisk itd.

Duša vse te delavnosti pa je redno izseljenski duhovnik.

(1958, številka 2)

IZ DOMOVINE

15. januarja t. l. so se dvignili trboveljski rudarji in začeli

veliko stavko. Zvedeli so namreč, da jim bodo zmanjšali plače, medtem ko so ravnatelju rudnika za novo leto podelili milijon dinarjev nagrade. V borbo so posegle tudi žene rudarjev in ko je prišel sam predsednik ljubljanske vlade Marinko, nekdanji rudar, posredovat in mirit rudarje, so mu žene razbile steklo pri avtomobilu. Ko je prišlo 300 novih miličnikov, so rudarji pod silo končali stavko. Seveda so časopisi o tem molčali, da ne bi opogumili še drugega delavstva.

(1958, številka 3)

Spet so začeli prirejati volilni „golaž“. Ker je stranka samo ena, ne bo ljudem veliko izbire.

(1958, številka 4)

NAŠA SLOVENSKA GOVORICA

Zapisano stoji v bukvah, da bomo dajali odgovor za vsako besedo. Dajali ga bomo tudi za domačo besedo, za svoj jezik.

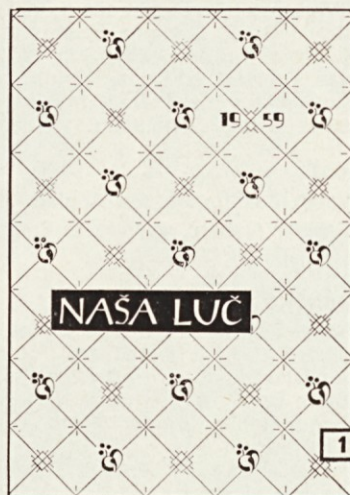
Dobrina je to, stoletja stara, po božji volji ohranjena in Bog bo nekoč terjal odgovor tudi zanjo. Bog nam je ni dal za igračo. Dal nam jo je, da v njej izrazimo svoja čustva in svoje misli.

Če hranimo po muzejih izkopanine raznih dob, stare vrče in stare meče, obdelane kamne in rimske amfore, če vse to hranimo in cenimo, kaj nismo dolžni še bolj hraniti in ceniti v svojih srcih svoje besede, ki ima za seboj že tisoč let in več in je naša?

Karel Mauser

(1958, številka 7)

leto 1959

IZ DEŽELE POD TRIGLAVOM

Eden izmed glavnih praznikov in na splošno najbolj upoštevani je gotovo Božič.

V vseh državah Božič praznujejo, celo v nekaterih onstran „železne zaves“, samo v naši domovini je bil tudi letos to običajen delovni dan. Celó otroci so morali v šolo. Najbolj goreči šolski upravitelji so kontrolirali, kdo je manjkal. Delavci so morali na delo. Kar je kmetškega prebivalstva, so pa vsi obhajali Božič, prav kakor v lepih starih časih. Zato so bile cerkve pri polnočnici povsod polne. Tudi drugi dan pri jutranjih mašah je bilo veliko vernikov.

Sreča za naše ljudi doma, da so lahko iz tujih radijskih postaj poslušali božične oddaje

(1959, številka 1)

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 0 31 24 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič („Korotan“), Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0 222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 0 41 / 23 39 10).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 071-36.77.54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0 208 - 64 09 76).

Ludvik Rot, 4006 Erkrath 2, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 55).

Jože Bucik, 4006 Erkrath 2, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 80).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 06 11 - 61 37 22).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 42 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065-22 71 33).